

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 40.

Καλλιτεχνικά.—ΦΑΥΣΤΟΣ. Μετάφρασις ἑμμετρος.
 Ἀνατροφή [καὶ ἐκλογή τῆς δι' αὐτὴν μεθόδου. ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Ὀλγας Λα-
 ζαρίδου.
 Ἡ τελευταία τρικυμία, ὑπὸ Π. Κ. Σ.
 Ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων.—ΕΠΙΖΩΟΤΙΑ, ὑπὸ Α. Tsimi.
 Ἡ παρ' ἡμῖν μουσική, ὑπὸ Β.
 Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις.—ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΟΡΕΙΟΝ ΠΟΛΟΝ ΕΚΔΡΟΜΑΙ, ὑπὸ Ἡλ. Γ.
 Βαλδαυάκη.
 Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Μ. Ε. Μ.
 Φύρδην Μιγδόν.
 Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Ν. Φωτιάδου.
 Βιβλιογραφία.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΡΟΣΙΩΝ 2

ΤΙΜΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 80
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ. 5
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ. 25

ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ".

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Λ. Τ. 2
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ. 16
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ. 70

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ 1^{ην} ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Συνδρομῆται ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΝΕΟΛΟΓΟΥ, ἐν τῷ Πέραν ὁδῷ Κιουτδούκ Χενδὲκ ἀρ. 29, 31.
 καὶ παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτοῦ.

Αἱ ἀγγελίαι συμφωνοῦνται ἰδιαιτέρως ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Νεολόγου.
 Κοίσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων δημοσιεύονται, ἀποστελλομένων τῇ διευθύνσει δύο ἀντιτύπων,
 ὧν τὸ μὲν προώριται τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς, τὸ δὲ τῷ τὴν κρίσιν ποιῶντι.

ΟΙΚΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΡΗΠΠΟΡ- ΒΕΗ. Πέραν, Σακίτζ, Άγας 21. Κατ- πᾶσαν Κυριακὴν πωλήσεις ἐπὶ δημο- πρασίᾳ. Ἀγορὰ καὶ φύλαξις ἐπίπλων. Προκαταβολὴ κτλ.	14	27
ΔΙΑΡΗΑΝΕ. Μυροποιεῖον Α' τάξεως. Εἶδη ἀρίστης ποιότητος. Γενικὴ χρῆσις τῆς πούδρας Σάρος Βερνάρ ὑπὸ τῶν φι- λοκάλων κυριῶν. Ἀλεξιάδης γάν, Ἀριθ. 17.	15	28
ΚΟΝΙΑΚ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ Σ. καὶ Η. καὶ Γ. ΜΕ- ΤΑΞΑ. Ἐν Πειραιεῖ. Ἐξ οἴνου γνησίου παλαιόν. Ἀπειρία συστάσεων. Ἀντιπροσώποι	16	29
Ἀδελφοὶ Τοιανταφυλλόπουλοι.	17	30
ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΣΑΟΥΣΗ. Λε- πτότατον, μεταξωτόν, ὑγιεινόν, ὑπὸ τὸ διακριτικὸν σῆμα Ἀγκύρας. Ἀριστον εἰς τὸ εἶδος του. Ἀποφεύγετε τὰς παραποιήσεις.	18	31
ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ Δ. ΚΟΤΟΥΛΑ. Μ' Ὀδὸς Πέραν, ἔναντι τοῦ Ἑλλ. Προξενείου. Νέον Κατάστημα. Διακόσμησις φιλόκαλος. Ποτὰ καὶ φα- γητὰ ἐκλεκτά. Ὑπηρεσία ἀνελλιπής.	19	32
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Τσαούδη Γραφικὴ ὕλη. Χάρτης μουσικῆς, Ἐπι- σκεπτηρίων, Ἰχνογραφίας κτλ. Τετράδια, ΣΥΝΑΛΛΑΓΤΙΚΑΙ, ΦΟΡΤΩΤΙΚΑΙ καὶ. Ἐν Γαλιτῇ ὁδὸς Παγμονδὲ Ἀριθ. 8. ΤΙΜΑΙ ΛΙΑΝ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ	20	33
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ. Σουλ- τὰν Βαγιαζίτ, Κιοκτσιλέρ-μπασῆ, 99. Τελειόταται μηχαναί, ἐφευρέσεις νέαι. Εὐθηνία, ταχύτης, Ἀπαράμιλλος ἐπιτυχία.	21	34
Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ. Ὁρολογοποιὸς Α' τάξεως καὶ κοσμηματοπώλης. Διορθώσεις ὥρο- λογίων. Κατασκευὴ κοσμημάτων. Κοιμήσεως καὶ εὐθηνία. Γαλατῆ, Βοεβόδα, παρὰ τὴν Κρήνην.	22	35
9	23	36
10	24	37
11	25	38
12	26	39
13		

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 40.

ΤΟΜΟΣ Β'.

25 ΙΟΥΛΙΟΥ 1893.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ.

ΦΑΥΣΤΟΣ
(Faust)

Μελόδραμα εἰς πράξεις πέντε. Ἐπη Michel Carré καὶ
Jules Barbier. Μέλος Charles Gounod.

Τὴν Νόρμαν, τὸ ἀριστούργημα τοῦ Bellini, διαδέχεται εἰ
μὴ τὸ ἀριστούργημα ἐν τῶν κρατίστων ἔργων τοῦ Gounod, ὁ
Φαῦστος, ὁ Φαῦστος, ὁ Φαῦστος, ὁ Φαῦστος, ὁ Φαῦστος, ὁ
μέσον αἰῶνα, καὶ ὁ Φαῦστος, ὁ Φαῦστος, ὁ Φαῦστος, ὁ Φαῦστος,
ἡμεῖς εἰς τὴν ἀναγέννησιν, ὅτε οὗτος μετεμορφώθη, καὶ ἐμβάλλει
τῶν ἐπιφανεστάτων ἀντιπροσώπων ἐγένοντο οἱ τρεῖς ἀστέρες τοῦ
τευτονικοῦ δράματος, ὁ Λεσσίνγκιος, ὁ Σχίλλερς καὶ ὁ τῆς Φραγκ-
φώρτης ἥλιος, ὁ τῆς 16)28 αὐγούστου τοῦ 1749 ἀνατείλας, ὁ
Jean-Wolfgang Goethe. ὁ τῆς αἰωνίου τραγωδίας ἡ μᾶλλον
τῆς αἰωνίου ἐποποιίας, τοῦ Φαῦστου, ποιητής. Ὑπερβαλὼν
τούς τε ἄλλους καὶ τὸν Marlowe καὶ αὐτὸν τὸν συνάδελφον αὐ-
τοῦ Λεσσίνγκιον ὁ ὑπέρτατος ἐν τῇ πλειάδι τῆς Ἰένης-Βαϊμάρης
ἔχων θέσιν διὰ τῆς ἐποποιίας ταύτης, τῆς ἐπιφανεστάτης
καὶ ἐναργεστάτης ἐκδηλώσεως τῆς μεγαλοφυΐας αὐτοῦ, παρέσχε
τῷ κόσμῳ εἰκόνα μὲν σκιαγραφούσαν αὐτὸν καὶ ἅμα μετέ-
χουσαν τῶν παραδόσεων τοῦ παρελθόντος, εὐηγγελίσαστο δὲ τὴν
σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος, πιστὴν
σκιαγραφίαν ἐπιδεικνύς τῆς τότε καταστάσεως αὐτοῦ καὶ τῆς
Γερμανίας. Κατὰ τὰ τρία καὶ εἴκοσι ἔτη τῆς διαμονῆς αὐ-
τοῦ ἐν Στρασβούργῳ ἔθηκε τὰς πρώτας βάσεις τοῦ Φαῦστου,
βραδύτερον ἐν Βαϊμάρῃ ἔγραψεν μέρη τινὰ αὐτοῦ, ἃ ἀνε-
κοίνου τοῖς φίλοις. Τὸ ἡμιτελὲς ἔργον ἐπανέλαβε μετὰ τὴν
ἐπάνοδον αὐτοῦ ἐξ Ἰταλίας, ἀλλ' ἐπέτυχεν ἔτι ὥστε μὴ εὖ-
ρεν ἐπαρκῶς ὥριμον τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, μόλις δὲ κατὰ τὸ 1798
ἔγνω δωρήσασθαι τῷ κόσμῳ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ Φαῦστου.

Τὸ δεύτερον μέρος, διότι, ὡς γνωστόν, δύο ἔχει Φαῦστος ὁ
Goethe, ἐστὶ πρῶτον οὗ ἥττονος μακροχρονίου ἐργασίας, δημο-
σιευθεῖς τῷ 1831, ἦτοι τῇ παραμονῇ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπι-
συμβάντος τῇ 10)22 μαρτίου τοῦ 1832, ὅτε ἀνεφάνει ὁ δαι-
μόνιος ἀνὴρ: «Πλεῖον φῶς! Mehr Licht!». Τούτου ἕνεκεν ὁ
δεύτερος Φαῦστος ἐστὶν εἶδος τι φιλοσοφικῆς καὶ φιλολογικῆς
διαθήκης τοῦ ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐμβεβαπτι-
σμένου μεγάλου ποιητοῦ. Μὴ διὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἀλληγορικῶν γά-
μων τοῦ Φαῦστου καὶ τῆς Ἑλένης δὲν παρίσταται ὁ μυστηριώ-
δης ὑμῆναιος τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νεωτέρου πνεύματος, τῆς ἀρ-
χαιᾶς φιλολογίας καὶ τῆς γερμανικῆς ποιήσεως; Μὴ ἡ Ἑλλὰς
οὐκ ἐστὶ ἡ τὸ ἰδανικὸν καλὸν ἀνευροῦσα τε καὶ προαγαγούσα,
ὅπερ ἐπὶ τῆς φύσεως ἐν τῷ καλλιτέχνῳ ἐρείδετο;

Ἀλλὰ ὁ λόγος ἐνταῦθα οὐχὶ περὶ τοῦ δευτέρου Φαῦστου,
καίτοι προσφιλεστάτου, ἀλλὰ περὶ τοῦ πρώτου, οὐχὶ περὶ τῆς
Ἑλένης, ἀλλὰ περὶ τῆς σωθείσης Μαργαρίτας, τῆς ἐκπρο-
σωπούσης τὴν Γερμανίαν. Τὸ Φαῦστον δὲ τοῦτον, τὸν πρῶ-
τον, ὅστις εἰρήσῃ ἐνταῦθα, οὐχὶ διὰ τὸ θέατρον γενόμενος, οὐκ
μῶς ἐστὶν εἰς πράξεις διηρημένος, διηρημένος εἰς πράξεις ἐστὶν ὁ
δεύτερος Φαῦστος, πολλοὶ ἐπεχείρησαν νὰ μελοποιήσωσιν ἐν
τε Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ ἐν οἷς καὶ τις δεσποινὴς, ὀνόματι Ange-
lique ἢ Louise Bertin. Ὁ Spohr συνέθετο περὶ τὸ 1810
ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ πρώτου Φαῦστου ἀξιωματικόν μελὸς
μελόδραμα, ὅπερ ἔτυχε σχετικῆς τινας ἐπιτυχίας. Ἐπιφανὴς
δὲ ἐρασιτέχνης, ὁ πολωνὸς περιγρηψ Anfoine Radziwill, τῇ
βοηθείᾳ καὶ ἐτέρου συνεργάτου, ἔγραψεν ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ποιήμα-
τος τοῦ Goethe μουσικὸν ἔργον, ὃ τεμάχιά τινα διετηρήθησαν,
καὶ ὁ Berlioz, οὗτινος πρό τινας χρόνους ἐπανελήφθη τὸ ἔργον
ἐν γαλλικῇ ἐπαρχικῇ πόλει, ἐπιγραφόμενον la Damnation de
Faust, καὶ ὁ Liszt ἐνεπνεύσθησαν ἐκ τῆς ἐποποιίας τοῦ Goethe.

Ὁ δὲ Beethoven ἐπεθύμει νὰ δῶ πέρας τοῦ ἐνδόξου σταδίου
αὐτοῦ διὰ συνθέσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος. Ἡ μεγαλοφυΐα δὲ
τοῦ συνθέτου τῶν Créations de Prométhée ἦν βεβαίως ἐκείνη
ἥτις ἰδύνατο ἐπίσης νὰ μελοποιήσῃ τὸν νεώτερον Προμηθεά,
ἀλλὰ δὲν ἔσχε τὸν καιρὸν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρον αὐτοῦ. Πρὸς

τούτοις καὶ ὁ Rossini συνελθεὶς τὴν ἰδέαν νὰ γράψῃ μελόδραμα ἐπὶ τοῦ Φαύστου, παρέχοντος, ὡς φέρεται, τὸ κείμενον τοῦ Ἀλεξάνδρου Λουμᾶ. Ἀλλ' ἡ συντέλεια τοῦ πράγματος ἐγένετο διὰ τοῦ ἐνδόξου γαλλοῦ μελοποιῦ Καρόλου Gounod (ἐγεννήθη ἐν Παρίσις τῇ 5)17 ἰουνίου 1818), ὅστις ἔτυχε συνεργατῶν ἐν τῇ παρασκευῇ τοῦ κειμένου δεξιῶν δραματικῶν τῶν Michel Carré καὶ Jules Barbier. Τὸ κείμενον (le livret) ἐπιδεξιῶς συνύφανον τὰς κυριωτάτας σκηνὰς τοῦ πρωτοτύπου ποιήματος, στερεῖται μὲν τοῦ μεταφυσικοῦ, διατηρεῖ ὅμως τὰ δραματικὰ ἐπεισόδια καὶ τὰ πρόσωπα ἅτινα εἰς ταῦτα συμβάλλουσιν. Οὕτω τὸ ἔργον τοῦ μελοποιῦ λίαν διηκολύνθη, ἐφ' ᾧ καὶ μέγα μέρος τῆς ἐπιτυχίας τοῦ μελοδράματος ἀνήκει βεβαίως τῇ δυνάμει τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ. Τὸ μελόδραμα τοῦ Gounod, ἐκδόχθη τὸ πρῶτον ἐν τῷ ἐν Παρίσις Λυρικῷ Θεάτρῳ (Théâtre Lyrique) τῇ 17)19 μαρτίου 1859, ἐξακολουθεῖ δ' ἔκτοτε πανταχοῦ τοῦ κόσμου ἐκτελούμενον καὶ ἀπέβη ἀθάνατον. Ἐθιμάμεινε δὲ ἀληθῶς ἡ ὑποδυσασμένη τὸ πρῶτον τὸ πρόσωπον τῆς Μαργαρίτας κυρία Miolan-Garvalho, ἀποδείξασα τὴν ὑποκριτικὴν ἰκανότητά αὐτῆς, ἥτις μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διέτελει οὕσα κεκρυμμένη, ὑπεκρίθη μετὰ χάριτος, λεπτότητος καὶ φυσικοῦ, ἥς δὲ πάντα τὰ λεπτά μέρη τῆς μουσικῆς, ἃ ἐνεπιστεύσατο αὐτῇ ὁ Gounod, θαυμασίως, ὅ δὲ ὑποκρινάμενος τὸν Φαύστον Barbot ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἐξηρτάτο ἀπ' αὐτοῦ, καθ' ἣν ἔχομεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν κριτικὴν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὸ πρόσωπον τοῦ Μεφιστοφελούς εἶχεν ὁ Balanqué, τὸ δ' ἄλλα ἄλλα ὑποκριταί. Καθόλου δέ, φαίνεται, ἡ πρώτη ἐκτέλεσις οὐχ ὑπέβρεν εὐτυχίης, χαρακτηρίζεται δὲ ὡς «assez bonne». Γινώσκω δὲ περὶ τοῦ μέλους πλεῖστοι ἐξηγήθησαν, ἀλλ' οὐχ ἦττον προκάλεσε μέγαν πάταγον, θεωρήθη δὲ ὡς ἐνέχον ἀρετάς. Ὑπάρχουσιν οἱ προερούμενοι τὴν *Mireille* τοῦ αὐτοῦ μελοποιῦ, ἡς τὴν partition ἡγοῦνται ὡς κρείττονος ἐμπνεύσεως, ἀλλ' ἡ θεατρικὴ Arlesienne οὐδαμῶς κατέστησεν ἀθάνατον τὸν Gounod, οὐδὲ ὁ *Roméo et Juliette*, ἀλλ' ὁ *Faust*. Νομίζομεν ὅτι εἶνε περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τὰ ὡς κρείττονα θεωρούμενα μέρη τῆς partition, διότι ταῦτά εἰσι γνωστὰ πᾶσι, ἄλλως τε πρόκειται περὶ τοῦ livret τῶν Michel Carré καὶ Jules Barbier, ὅπερ μεταφράσας εὐηρεστήθη νὰ πέμψῃ ἡμῖν ὁ τῆς Νόρμης ἐπίσης φίλος μεταφραστής. Ἡ μετάφρασις ἐστὶν ἐπίσης μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ κατὰ τὸν ρυθμὸν τοῦ μέλους κατὰ τὴν partition, ὅπερ δυσχερὲς τὸ ἔργον ποιεῖ. Ἀληθῶς καλλιτεχνικὴ ἀξία, οἷα ἡ τὸν ἡμέτερον φίλον διακρίνουσα, ἔδει ν' ἀναλάβῃ ὅπως παρουσιάσῃ ἡμῖν τοιαύτην πιστήν, ἀλλὰ καὶ καλλίτεχρον ἅμα μετάφρασιν.

Καταστρέφοντες δὲ τὴν σημείωσιν ταύτην παρατηροῦμεν ὅτι ὅπως ἐννοήσῃ τις ἀκριβῶς τὸν Φαύστον τοῦ Gounod, δεῖν ν' ἀναγνῷ τὸν πρῶτον Φαύστον τοῦ Goethe, οὗτινος τρεῖς γινώσκουμεν μεταφράσεις εἰς τὴν ἐλληνικὴν, τὴν τοῦ ἀοιδίμου Α. Ραγκαβῆ, τὴν τοῦ κ. Προβελεγγίου καὶ τὴν τοῦ κ. Στρατήγη, πρὸς δὲ ὅπως ἐννοήσῃ τις τὸν Φαύστον τοῦ Goethe ἀνάγκη, νὰ μελετήσῃ τὸν βίον αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἐποχὴν ἐν ᾗ ἔζη.

Ο. Α.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Δωρ. ΦΑΥΣΤΟΣ	ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ	ΣΙΒΙΕΛ
ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ	ΜΑΡΘΑ
ΒΑΓΝΕΡ	

Σπουδασταί, στρατιῶται, πολῖται, χρησμοφοδοί κλ.

ΠΡΑΞΙΣ Α'.

Τὸ σπουδαστήριον τοῦ Φαύστου.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Φαύστος, μόνος. — Ὁ λύγος τοῦ ἔτοιμος νὰ σθεσθῇ. — Κάθηται ἐνώπιον τραπέζης πλήρους περγαμηνῶν. — Βιβλίον ἀνοικτὸν ἐμπροσθέν του.

Οὐδέν! Εἰς μάτην ἐρωτῶ πλησίον τῆς λυχνίας καὶ τὴν φύσιν καὶ τὸν Θεόν.
Ἀλλ' οὐδὲ λέξιν κἄν παρηγορίας εὐρίσκω ἐρευνῶν!
Κατετάκην ἀπεμονώθην,
ἀλλ' ἀκόμη τῶν σκαιῶν δεσμῶν τῆς φθορᾶς δὲν ἀπελευτρώθην,
Πάντ' ἀγνοῶν!
Οὐδὲν ὄρων.

(Κλείων τὸ βιβλίον ἐγείρεται. — Ὑποφώσκει ἡμέρα).

Τὸν οὐρανὸν ἡ αὐγὴ μελιχρῶνει
Τὰ σκότῃ φεύγουσιν τῆς νυκτός.
(ἄπελπις) Πάλιν ὁ βίος οὗτος ὁ φρικτός!
Ἐμὲ μόνον ἡ χεὶρ τοῦ θανάτου λυτρώνει.
(Ἀρπάζει ἀπὸ τῆς τραπέζης φιαλίδιον).

Ἀλλ' ἂν με ἀποθῇ αὐτός,
ἡ χεὶρ μου τὸν λαμβάνει μόνη.
Ὡς φῶς δὲ ἀποχαιρετῶ!
Προσδεδέπων ἀπενῶ τὸ τέγμα τοῦ σταδίου.
Ἐνδον δ' εὐτελοῦς ποτηρίου
καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου κρατῶ.

(Κενώνει τὸ ἐν τῇ φιάλῃ ὕδρην εἰς κύπελλον χρυστάλλινον. — Καθ' ἣν στιγμὴν φέρει τὸ κύπελλον πρὸς τὰ χεῖλη τῶν νεανίδων ἀκούονται ἔξωθεν).

Χορὸς νεανίδων (ἔξωθεν).

Σὺ κοιμᾶσαι μόνη
Ξύπνα ὀκνηρά,
Καὶ τὸ φῶς χρυσῶνει
Ὅσον καὶ νερά.
Τὸν κόσμον μαγεύει
Τὸ ἄσμα τῶν πτηνῶν,
Ἡ ἀκτίς θαυπεύει
Θημωνιάς σπαρτῶν.
Ρύαξ κελαρύζει,
Θάλει ἡ κοιλάς
Καὶ τὸ πᾶν τονίζει
Ἐρώτων ὠδάς.

Φαύστος. (ἔξωθεν)

Ὡς ἤχῳ ἰδονῶν ἀθῶων
Μακρὰν ἐμοῦ δὲν μ' ἀπατᾷς!
Ὡς κύπελλον δροσίδαν χεῖλος τὸ πατρῶον
Τὶ ἐν τῇ χεὶρὶ μου σκαρτᾷς.
(Φέρει καὶ πάλιν τὸ κύπελλον πρὸς τὸ στόμα).

Χορὸς γεωργῶν.

Σ' τὸ ἔργον ἡ αὐγὴ μᾶς κράζει
Ἡ ἀνδρῶν εἰς δάσπῃ δὲν στεναίνει
Χαρούμενα πτερὰ τινάζει
Καὶ χάνεται σ' τὸν οὐρανόν.
Καιρὸς λαμπρὸς! ἡ γῆ νεάζει!
Εἰς τοὺς ἀγρούς τὸ φῶς μᾶς κράζει
Τὸ πᾶν δοξάζει τὸν Θεόν.

Φαύστος.

Θεός! Ἀλλὰ τί πρὸς ἐμὲ αὐτός!
Μοὶ δίδει νεότητ' ἀγάπην ἢ κἄν πίστιν ὁ Θεός;
Κατὰρα ἐφ' ὑμᾶς πάθῃ βροτῶν καὶ κλίσεις
Ἀρὰ εἰς τὰς ἀλύσσεις
Χαμαιζήλων ψαύλων ὁρμῶν.
Ἐρρε πόθων ματαιότης!
Ἐρρε ἐλπίδων ἀβεβαιότης!
Ὅναρ πολέμων, ἀσπασμών
Ἐρρε ὄλθε, τρυφῇ, ματαία ποντοφία!
Καὶ δεύσεις θεομα!
Ἐρρέτω καὶ ψυχῆς καρτερία.
Ἐλθε Σατάν! πρὸς ἐμὲ!

ΣΚΗΝΗ Β'.

Φαύστος. Μεφιστοφελής.

Μεφ. ἐμφανιζόμενος

Ἴδ' ἐγώ! Σ' ἐκπλήττει ἡ μορφή μου;
Ἡ δὲν σοὶ ἀρέσκει ἡ στολὴ μου;
Σπαθὶ σὸ πλευρόν, σὸν πῖλον πτερόν
Βαλλάντιον πλῆρες, μαγνῶσαν λαμπρόν
Εἰς τοὺς ὤμους τῆς πρώτης ἱππότης
Καθ' ὅλα
Λοιπὸν σοφῆ, ἰδοὺ ἐγώ.
Ἐμπρὸς λέγε, μὴ σ' ἐκπιτῶ!

Φ. Ἀ. Μεφ. Περὶ ἐμοῦ διδασκαίεις;
Φ. Ἀλλ' ἴσως. Μεφ. Τότ' εὐθὺς δοκιμάζεις.
Φ. Μακρὰν! Μεφ. Πᾶ! Τὴν χάριν οὕτως ἐκφράζεις;
Λοιπὸν, μάθε, μὲ τὸν Σατάν
Ὅμιλοῦσι κατ' ἄλλον τρόπον.
Μήπως εἶχεν ἀνάγκην κἄν
Νὰ προσδράμῃ ἀπὸ μακρὰν
Ὅπως διωχθῇ διὰ τὸν κόπον.

Φ. Καὶ σὺ τί δύνασαι;
Μεφ. — Πᾶν. Πλὴν πρῶτον τὸν σὸν
Πόθον εἰπέ. — θέλεις χρυσόν;
Φ. Ἀ! ἐμὲ δὲν θέλγει ὁ πλοῦτας.
Μ. Ἀ! ἐννοῶ ποῦ πονεῖ οὗτος. (πρὸς ἑαυτὸν)
Τὴν δόξαν θέλεις;

Φ. Οὐδ' αὐτό.
Μ. Ἐξουσίαν;
Φ. Τὸ πρῶτον αἰτῶ
Τῶν πάντων ἀγαθῶν — Μοὶ λείπει νεότης!
Ἐμὲ νεαρὸν
Ἀς θάλλῃ ἀσθαίνων
Ὁ κόλπος παρθένων
Ἡ λάβα ἀγρίων
Πόθων ὡς σθεσθῇ
Ἐν μέθῃ ὀργίων
Ἐν πότῳ βαθεῖ.
Τῶν σὸν ὡς νεότης
Ἀσθέστων φλογῶν
Διψῶ θιασώτης
Νὰ μένω σφριγῶν.

Μ. Καλῶς! πληρῶ σου τὸν πόθον εὐκόλως.

Φ. Καί... τί θὰ δώσω πρὸς ἀμοιβήν;

Μ. Ἀ. μικράν.

Ἐδῶ! Εἰς σέ ἀνήκω... ὅλος
Ἀλλ' ἐκεῖ ἔχεις σὺ τὴν σειράν.

Φ. Ἐκεῖ;

Μ. Ἐκεῖ. (προσφέρων αὐτῷ περγαμηνήν)
Λοιπὸν γράψον! — Δειλός. τί τρομάζεις
Ἀλλὰ πῶς τότε θὰ πεισθῇς;
Ἡ νεότης σέ κράζει, τόλμα ὅ,τι ποθεῖς.

(Κινεῖ τὴν χεῖρα. — Ἡ σκηνὴ ἐν τῷ βάθει διανοίγεται καὶ φαίνεται ἡ Μαργαρίτα νήθουσα).

Φ. Οἶον θαῦμα!

Μ. Λοιπὸν! — Ἐνδοιάζεις;

Φ. Δός μοι (ὑπογράφει)

Μ. Ἀμέσως. (Λαμβάνει τὸ ἐπὶ τραπέζης κύπελλον)
Σὲ προσκαλῶ
Δόκτωρ! Σπεῦσον ἐμοῦ πλησίον
Καὶ πῖ' ἐκ κυπέλλου ἐν ᾧ δὲν σοὶ κινῶ
Πόμα λυγρὸν — θανάτου πηγὴν, ἀλλὰ βίον.

Φ. (Λαμβάνει τὸ κύπελλον καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν Μαργαρίταν)
Προπίνω σοί, ὦ φάσμα λατρευτόν.

(Ἄμα κενώσας τὸ κύπελλον μεταμορφοῦται εἰς νεαρὸν καὶ κομψὸν ἱππότην. — Τὸ φάσμα ἐξαφανίζεται).

Μ. Ἐλθε.

Φ. Θὰ τὴν ἐπανίδω;

Μ. Βεβαίως

Φ. Πότε;

Μ. Σήμερον.

Φ. Εὐθὺς;

Μ. Εὐθὺς.

Φαύστος. Μεφιστοφελής.

Ἐμὲ νεαρὸν
Ἀς σφίγγῃ ἀσθμαίνων
κ. λ. π.
Σὲ δὲ νεαρὸν
Θὰ σφίγγῃ ἀσθμαίνων
κ. λ. π.

(Ἐξέρχονται).

ΠΡΑΞΕΙΣ Β'.

Πανήγυρις (Kehrmesse).

Μία τῶν πυλῶν τῆς πόλεως. — Ἀριστερόθεν καπηλεύον ἔχον ὡς ἔμβλημα τὸν Βάχον.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Βάγνερ, Σπουδασταί, πολῖται, στρατιῶται, νεάνιδες, γυναῖκες.

Χορός. **Βάγνερ** μετὰ τῶν σπουδαστῶν.

Οἶνος, ζῦθος
ἢ ρακή,
ἔχει ὁ πῖθος,
ἀρκεῖ
Δὲν χορταίνει
μ' εὐκοιλιὰ
διψασμένη
κοιλιά
Παλνκάρι
νὰ μὴ ὄρεῶ
ὅ' τὸ πιθάρι
νερό.
Δὲν θὰ μείνῃ
στὰ ξερὰ
ὅποιος πίνει
γερά
Θ' ἀπομείνῃ
στὰ ξερὰ
Ὅποιος πίνει
νερά.

Χορός στρατιωτῶν.

Κάστρο ἢ κοριτσάκι
γοργό γελαστό
εἶναι ὅαν παιχνιδάκι
γιά μᾶς τὸ στρατό.
Ὅσοι τὰ πλησιάζουν
μὲ νοῦ καὶ καρδιά
δὲν ἔχουν νὰ κυττάζουν
μ' ἄδεια τὴν κοιλιὰ.

Χορός πολιτῶν.

Σκόλη καὶ γιορταῖς μ' ἀναγάλλια
πολιτικά πάντα μιῶ.
ὅταν ἄλλοι πέρ' ἀπὸ δῶ
σπάνουν τὰ κεφάλια
Πῶς ἀγαπῶ νὰ ξαπλωθῶ
στὸν ποταμὸ πλησίον
Καὶ ρουφώντας νὰ μὴ ξεχασθῶ
ὅαν περνάει τὸ πλοῖον

(Οἱ πολῖται καὶ οἱ στρατιῶται ἀποσύρονται εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς. Ὁμιλος νεανίδων εἰσέρχεται καὶ τοποθετεῖται παρὰ τὸ δεξιὸν παρασκηνίου. Κατὰ πόδας ἀκολουθεῖ καὶ ἕτερος ὁμιλος φοιτητῶν).

Νεάνιδες παρατηροῦσι πλάγιως

Διέτ' αὐτὰ τὰ παλνκάρια
π' ὄρχοντ' ἀπὸ κεῖ,
πὶ ἀγάλλια τὰ ποδάρια
πρόσωπο γλυκὺ.

Δεύτερος ὁμιλος φοιτητῶν.

Διέτε πόσο καμαρώνουν!
τί τρελλὴ ματιά!
Εἶν' ἀγκάθια καὶ ἀγκυλώνουν.
σφίξτε τὴ καρδιά.

Χορὸς γυναικῶν (κατοπτρουσῶν τὰς νεάνιδας καὶ τοὺς φοιτητάς).

Τί τρελλοί! μόνο γιὰ νέαις
ἔχουν ταῖς ματιαῖς
Καὶ ἡμεῖς εἰμεθα ὠραῖαις
κ' ἴσως πὶὸ γλυκιάς.

(Πάντες οἱ ὁμιλοὶ ἀποσύρονται καὶ διασκεδάζονται).

ΣΚΗΝΗ Β'.

Βάγνερ, **Σεϊδελ**, φοιτηταί, **Βαλεντίνος**, **Μεφιστοφελής**.

Βαλ. (Ἐμφανιζόμενος ἐκ τοῦ βάθους τῆς σκηνῆς καὶ κρατῶν ἐν χειρὶ μικρὸν ἀργυρὸν μετᾶλλιον)

ὦ! πόσον μὲ εὐφραίνεις
ἀδελφῆς μου εἰκὼν!
ἐδῶ θὰ παραμένῃς (φορῶν αὐτὸ περὶ τὸ τράχηλον)
Σὺ θὰ φέρεῖς ζῶντα ἀπὸ τῶν μαχῶν.

Βαγ. Ἐ. Βαλεντίνε! μὴ ξεχνᾷς καὶ τὸν νόμο.

Βαλ. Θὰ πῶ μεθ' ὑμῶν

Βαγ. Ἄς ποιοῦμ' ἀκόμη μιὰ
κι' ἂς τραθήσωμε — δρόμο.

Μὰ μὲ τί βαρεῖα καρδιά μᾶς ἀποχαιρετᾷς.

Βαλ. Ἀφοῦ ὁ' ἀφήσω ὑπάρξεις τόσας ποθητάς.
τὴν Μαργαρίταν μόνην· τίς θὰ τὴν προφυ-
λάττῃ;

ἢ μήτηρ μας δὲν ξῇ

Σεϊδ. Θὰ ἔχῃ γιὰ προστάτη
Κανένα φίλο σου πιστόν

Βαλ. Καλῶς.

Βαγ. Ἡσύχασε λοιπόν.

Σεϊδ. Πίστευσον εἰς ἐμὲ

Πάντ. Καθὼς καὶ εἰς ἡμᾶς.

Βαλ. Πᾶς' ἀφορμὴ τότε παύει τῶν θρήνων
Πλέον φροντὶς δὲν πικραίνει τὸν οἶνον.
Καὶ πότον προκαλεῖ
Ὡδὴ καλὴ.

(Πάντες πληροῦσι τὰ ποτήρια).

Βαγ. (ἀνχῶς ἐπὶ σκίμπος) Μυθεὶς οὐδαμῶς ἀνδρεῖον
μᾶλλον δυσειδοῦς
ἐντὸς πύθου ὑπογείου
τρίχει ὁ ὀδούς.

Γαλῆ!

Μεφ. Παρών. Συγγνώμην! ἤμπορῶ νὰ τολμῶ
ἐδῶ πλησίον νὰ καθίσω,
Τοῦ φίλου σας τὸ ἥμα νὰ ἀκροασθῶ
καὶ ὑστερον νὰ ψάλλω ὅσα δυνθῶ.

Βαγ. Δὲν ζητοῦμε πολλά. ἀρκούμεθα ὅτ' ἕνα

Μεφ. Θὰ πασχίσω λοιπὸν ν' ἀρέσω ὅτ' ἕνα.

Α'.

Ὁ χρυσὸς εἶναι ἀκόμη θεός·
ἐκτιμᾶται,
θυμιάται,
ἀπ' ἀκρου εἰς ἀκρον τοῦ παντός.

Μόσχον τὸν χρυσοῦν λατρεύει
Ἄρχων πέννης ἐν φωναῖς
Ὑπερύρων ταῖς στυλπιναῖς,
Κ' ἐνθους πᾶς περιχορεύει
Χρυσοῦ μόσχου τὸν βωμόν.
Σατανᾶς ὁ χορηγῶν!

Β'.

Χρυσοῦς μόσχος ἀνάσσει θεῶν!
Ἀναπάλλει
Ἐν κραιπάλῃ
τὴν κεφαλὴν πρὸς οὐρανόν·
Καθορᾷ, αἰσχρὰ ἀπάτη!
Πρὸ ποδῶν του, ὁ βροτὸς
Πῶς εἰς ὀχετὸν κυρτός,
Αἶμα, βόρβορον ταραττει
Μήπου εὖρη τὸν χρυσόν·
Σατανᾶς ὁ ἐρευνῶν!

Πάντες.

Σατανᾶς ὁ χορηγῶν.

Βαγ. Εὖγε στὸ ἥμα σου! (πρὸς ἐαυτὸν) Τί μούρη ἀνου-
[οῖα!]

Μοῦ κάμνεις τὴν τιμὴ νὰ τσουγγρίδης μὲ ἡμᾶς;

Μεφ. Προθύμως-ὦ-τῆς χειρός σου ἰδὲ τὰς γραμμάς!
τὴν γραμμὴν βλέπεις ταύτην;

Βαγ. Ναι!

Μεφ. Εἶν' ἀπαισία.

Ἐν τῇ ἐφόδῳ σὺ πρῶτος θὰ φονευθῇς.

Σεϊδ. Εἶσαι μάγος λοιπόν;

Μεφ. Ἄν καταδεχθῇς.

Ἴδου βλέπεις! ἡ χεὶρ σου εἶναι κατηραμένη,
Καὶ δι' ἀπλῆς ἐπαφῆς
Τάβηθ νὰ μαράινῃ.

Σεϊδ. Πῶς;

Μεφ. Καὶ δι' αὐτὴν τὴν Μαργαρίταν!

Βαλ. Ἀδελφῆς

Τὸ ὄνομα τολμᾷς

Μεφ. Ἡθοὺς ὄντως ἀνδρείου.

Πλὴν βλέπω ὑπὸ τίνος θὰ πέσης νεκρός.

(ἀποσπῶν ἐκ τῆς χειρός τοῦ Βάγνερ τὸ ποτήριον)

Προπίνω ὑμῖν! **Μεφ.** οἶνος φαῦλος αἰσχυρός.
Θὰ σᾶς προσφέρω ἐκ τοῦ ἐμοῦ ὑπογείου.

(Κρούει πύθον φέροντα εἰκονισμένον τὸν Βάχον, ἔμβλημα τοῦ καπηλείου, καὶ πληροῦ τὸ ποτήριον ἐκ τοῦ ἀναβλήζοντος ποτοῦ).

ὦ Βάκχε δὸς ἡμῖν πρὸς πόσιν· μηδεὶς σταθῇ.
Τὸ φίλον του ποτὸν πᾶς θὰ γευθῇ.

Ὡς πρὶν ὑμεῖς, τώρα προπίνω
Φίλοι ὑπὲρ τῆς αὐτῆς, τῆς Μαργαρίτας

Βαλ. Καλῶς!

Ἄν μὴ εὐθὺς βωδάνω σε ζῶν νὰ μὴ μείνω

Μεφ. Πρὶν ἀπειλῶν, τρέμεις νῦν ὡς δειλός;

Ὁ Βαλεντίνος ἀρπάζει τὸ ποτήριον ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Μεφιστοφελῆ καὶ ρίπτει κατὰ γῆς, ὅπερ γυθὲν ἀναρρέγεται.
Ὁ Βαλεντίνος Σεϊδελ καὶ οἱ φοιτηταὶ ἀνασύρουσι τὰ ξίφη.
Ὁ Μεφιστοφελῆς διαγράφει κύκλον περὶ ἐαυτὸν διὰ τοῦ ξίφους. Οἱ φοιτηταὶ ἐπορῶσιν, ἀλλ' ἐπέχουσιν ὅσον ὅπ' ἐκείνους ἀσάτου ἀναχαιτίζονται. — Τὸ ξίφος τοῦ Βαλεντίνου συντρίβεται).

Βαλ. Τὸ ξίφος ἐθραύσθη
Μόλις ἀνεσπάσθη!

Ἄν ὁ δαίμων τὰ ὄπλα ἡμῶν μαγεύῃ,
Ἴδου τὸν κακὸν μόνον τί δεσμεύει.

(Ἀναβάνει τὸ ξίφος ἀπὸ τῆς λαπίδος καὶ εἰς τὸν Μ. δεικνύει τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ).

Τόλμα μάγον ὄμμα νὰ ἐπάρῃς!

Σταυρός, φύλαξ χριστιανῶν καὶ χάρις.

(Ἐξέρχονται).

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΑΤΡΟΦΗ

ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ.

Διὰ τῆς ἀνατροφῆς, ὀφείλομεν νὰ πλάσωμεν κληρονομικὰ προσόντα φυσικῶς τε καὶ διανοητικῶς ἐπιωφελεῖ τῇ ἀνθρωπίνῃ φυλῇ. Πρὸς τῇ κληρονομικῇ δὲ μεταδόσει τῆς ἐγκεφαλικῆς καὶ φυσιολογικῆς καταστάσεως, δεόν καὶ τοιοῦτους ἐξασφαλίσαι εἰς αὐτοὺς κοινωνικοὺς καὶ κληρονομικοὺς τύπους, οἵτι αἱ παραδόσεις, τὰ ἔθιμα, ἡ κοινωνικὴ συνείδησις καὶ τὸ δημόσιον φρόνημα. Πράγματι ἡ κοινωνία ἐστὶν ὄργανισμός, διὰ ποιᾶς τινος περιληπτικῆς συναισθήσεως πεποικισμένος, εἰ καὶ οὐδόλως ἐνιαῖον τι συγκεντροῦται. Διὰ τοῦτο δεόν νὰ θεωρηθῶμεν ὡς τύπον κληρονομικῆς ιδιότητος καὶ ὁργανικῆς ταυτότητος ἐν τῇ πορείᾳ τῶν χρόνων, πᾶν ὅ,τι παρὰ τῆς διασώζει συνέχειαν χαρακτῆρος, πνεύματος, συνηθειῶν καὶ τάσεων, ἐν βραχεῖ εἰπεῖν, ἐθνικὴν γνῶσιν καὶ θέλησιν. Γενομένου δὲ παραδεκτοῦ ὅτι ὁ τελειωτικὸς τῆς ἀνατροφῆς σκοπὸς εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀνθρωπίνου φυλῆς, ἀναψύεται τὸ ζήτημα, ὅποιον τὸ κάλλιστον μέσον τῆς ἐξασφαλίσεως αὐτῆς. Ὑπάρχει ἐν τοιοῦτον, ὅπερ ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταστήσωμεν ἐξόχως φανερόν — ἡ ἐκλογὴ. Ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους δεικνύει ἡμῖν τοὺς ἀγῶνας τῶν φυλῶν, τῶν ἐθνικοτήτων καὶ ἀτόμων — οὐχὶ χάριν τοῦ βίου μόνον, ἀλλὰ χάριν τῆς προόδου τοῦ βίου ὑφ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς τύπους, συμπεριλαμβανομένου ἐν αὐτοῖς καὶ τοῦ διανοητικοῦ, αἰσθητικοῦ καὶ ἠθικοῦ βίου. Ἐν τῷ λόγῳ ὅμως ἡμῶν περὶ τοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνος, λησμονοῦμεν τὴν μεταμόρφωσιν, ἣν ὑφίσταται ἡ ἐκλογὴ, διερχομένη ἐκ τοῦ κύκλου τῶν κτηνωδῶν δυνάμεων εἰς τὴν σφαῖραν τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν. Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ κατανοήσωμεν τὰς ἀναλογίας καὶ διαφορὰς μεταξὺ τῆς φυσικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐκλεκτικότητος. Ὡς πρῶτον πρὸς τοῦτο βῆμα, δεόν νὰ ἐξετάσωμεν μέχρι τίνος βαθμοῦ αἱ ἰδέαι διέπουν τὸν κόσμον καὶ τινὶ τρόπῳ ἐκλεκταὶ ἰδέαι, εἰσάγονται τὸ πρῶτον εἰς τὸν ἐγκέφαλον διὰ τῆς ἀνατροφῆς. Τοῦτο δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ψυχολογικὴν ἐκλογὴν. Ἡ δύναμις τῆς παιδείσεως καὶ ἀνατροφῆς, τὴν ὁποῖαν τινὲς μὲν ὑπερυψοῦσιν, ἄλλοι δὲ ἀνοοῦνται, εἰναίπλως ἡ δύναμις τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων. Ἀδυνατοῦμεν δὲ μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας νὰ καθορίσωμεν τὴν ἐκτασὶν καὶ τὰ ὅρια τῆς

δυνάμειος ταύτης. Ὁρῶμεθα ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι, πᾶσα ἰδέα τείνει πρὸς τὴν αὐτῆς πραγμάτων, καὶ πράγματι τοῦτο συμβαίνει εἰ μὴ ἀντισταθμίζεται ὑπὸ ὑπερτέρας τινὸς δυνάμειος. Ὅθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὑπὲρ ὑπάρξεως ἀγῶνος καὶ τῆς ἐκλογῆς ἐφαρμόζεται τοῦτου ἕνεκα τόσον ἐπὶ ἰδεῶν ὅσον καὶ ἐπὶ ζώντων ἀτόμων καὶ γενῶν. Ἐὰν ἡ ἀνατροπὴ μὴ ἐκδηλοῖ ὁλόκληρον τὴν δύναμιν, ἣν διατίθῃσι, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι σπανίως ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἀληθινὸν σκοπὸν καὶ διὰ τρόπον ἀρμόδιον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐντεῦθεν προκύπτει ἀπώλεια ζωῶν δυνάμειος τῇ ἀμοιβαίᾳ ἐξουδετερώσει καὶ συγχύσει τῶν ἰδεῶν. Σπειρομεν ἰδέας ὡσεὶ τυχαίως ἐν τῷ νῷ, αὗται δὲ βλαστάνουσιν ἀναλόγως τῶν τυχαίων περιστάσεων, τῶν ἐσωτερικῶν προδιαθέσεων καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέσου. Αὕτη, ὡς ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ὑλικῶν δυνάμειος, τυχαία ἐστὶν ἐκλογὴ. Οὐδόλως δ' ἐστὶν ἰκανὴ πρὸς παιδεύσιν, καθόσον παιδεύσις καθ' αὐτὴν δέον νὰ ᾖ ἀνατροπὴ, ἥτοι τρόπος περισκεμμένης καὶ μεθοδικῆς ἐκλογῆς ἰδεῶν, τεινουσῶν νὰ προσλάβωσι πραγματικότητας διὰ πράξεων. Ἡμεῖς λέγομεν ἀδιακόπως παιδεύσιν, ἐνῷ ἄλλοι λέγουσι καλλιέργειαν, καὶ ὁρθῶς. Τὸ μὲν πρῶτον ἄγει ἡμᾶς εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς ὑλικῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀποκτωμένου, τὸ δὲ τελευταῖον εἰς τὸν βαθμὸν τῆς γονιμότητος, ἣν ἐκτίθετο ὁ νοῦς. Ἡ ἀνατροπὴ δὲν πρέπει νὰ ᾖ ἀπλῆ προσκτικτικὴ γνώσεων, ἀλλὰ καλλιέργεια δυνάμειος ζωῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς χρήσεως τῶν ἡφίστων διανοητικῶν δυνάμειος.

Μετὰ τὴν ψυχολογικὴν ἐκλογὴν, ἐμφυτον τῷ ἀτόμῳ, ὑπολείπεται ἡμῖν νὰ σταθμίσωμεν τὴν κοινωνικὴν, ἥτις λαμβάνει χώραν μεταξὺ διαφόρων ἀτόμων ἢ μεταξὺ φυλῶν ἢ λαῶν. Ὑπάρχουσι βεβαίως ἐν πάσῃ φυλῇ οὐσιώδεις ψυχολογικοὶ καὶ φυσιολογικοὶ ὅροι ὑπεροχῆς. Πρωτίστον πάντων δέον ἡ φυλὴ νὰ ᾖ ἰσχυρὰ ὑπὸ φυσιολογικῶν ἐποψιν, ἐνταῦθα δὲ μόνον εἶδιν ἐφαρμοστέοι οἱ συνήθειες τῆς ἐκλογῆς νόμοι, διότι εὐρισκόμεθα ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ζωῆς. Νοῦς ὑγιὴς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἢ ἐν σώματι ὑγιεῖ. Πᾶσαι αἱ τῆς διανοίας λεπτότητες δὲν ἔχουσι παρὰ τινι φυλῇ τόσον ἀξίαν, ὅσην ἡ ὑγεία, τὸ σθένος καὶ ἡ γονιμότης. Ἐπίσης δαιμόνιοι νόες δὲν δύναται νὰ γεννηθῶσιν ἢ ἐκ φυλῆς ἰσχυρᾶς αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις, οὐδόλως δύναται νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ πολὺ καὶ νὰ προοδεύσωσιν ἢ ἐν ἀλκιμῷ λαῷ, ἢ δὲ ἐκλογὴ ἥκιστα δύναται νὰ ᾖ ἀποτελεσματικὴ καὶ τὸ κάλλιστον ἐκ φύσεως νὰ παραγάγῃ — ὅρος ἀπαραίτητος πάσῃ προόδῳ — ἢ ἐν γονίμῳ πολυπληθεῖ καὶ ἐπομένως ἰσχυρῇ φυλῇ. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐπεταί ὅτι, ὑπερβαρύνοντες τὸν νοῦν τῇ δαπάνῃ τοῦ σώματος, ταπεινοῦμεν τὸν βαθμὸν τῆς φυσιολογικῆς καὶ ἐντεῦθεν τῆς διανοητικῆς περιωπῆς τῆς φυλῆς, καθόσον, γενεαὶ ἐξασθενήσασαι φυσιολογικῶς, τάχιον ἢ βράδιον θέλουσιν ὑποστῆ πρὸς τῇ ἐξασθενήσει τῆς ἐγκεφαλικῆς καὶ τὴν ἐξασθενήσιν τῆς διανοητικῆς αὐτῶν ἰκανότητος. Οἱ νόμοι τῆς κληρονομικῆς μεταδόσεως εἰσὶν ὁλόθριοι· τὸ κληροδοτεῖν πτωχὰ ὄργανα εἰς παιδία, σημαίνει τὸ προετοιμάζειν ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ Παοκάλ ἡ-θελεν ὀνομάσει ἀπομώρανσιν τῆς φυλῆς ἐνέποχῃ κατὰ

τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μετακρυμμένη. Ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ τῇ διαδοχῇ τῶν λαῶν ὡς ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀναφέρονται, ἐὰν μὴ νέον καὶ ἰσῶς βαρβαρικὸν αἷμα συναντηθῇ τῷ γενηρακίῳ σώματι ἐθνους τινός, τὸ ἔθνος ἐκεῖνο κατέπεσεν κατέστη ἄγονον καὶ ἡφανίσθη ἢ παρήκμασεν, ἐνῷ ἕτεροι λαοὶ ἀνυψοῦντο.

Νομίζομεν, ὅτι καὶ ἡ παιδεύσις εἰς διπλοῦν ἀποτέλεσμα ὁδηγεῖ· εἴτε εἰς δυνάμειος ἀποτελέσματα — ὅπερ ἐστὶν αὐξήσις τῆς ἐγκεφαλικῆς δυνάμειος εἴτε εἰς καθαρῶς μηχανικά, οἷα ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ φιλολογικὴ πείρα. Ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἐνεργεῖ ἐπὶ τῆς κληρονομικῆς ιδιότητος καὶ δύναται νὰ παραγάγῃ κληρονομικὴν μετὰδοσιν τῆς ἐγκεφαλικῆς δυνάμειος· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, οὐδόλως ἢ ὀλεθρίως ἐνεργεῖ εἰς τὴν ἐξάντλησιν τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐκεῖνο ὅπερ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν διὰ κληρονομικῆς μεταδόσεως μεταβιβάζεται εἶναι δύναμις νοητικὴ καὶ οὐκ ἐκτεταμένη γνώσις. Ἐντεῦθεν ὁ γνῶμων, ὃν προτείνομεν πρὸς στάθμισιν μεθόδων τῆς ἀνατροπῆς καὶ διδασκαλίας· καὶ εἰ μὲν γαργαρεῖται ἀνάπτυξις τῆς νοητικῆς, ἠθικῆς καὶ αἰσθητικῆς δυνάμειος, τότε ἡ μέθοδος εἶναι καλὴ· εἰ δ' ἐστὶν ἀπλῆ ἐν τῇ μνήμῃ ἀποταμίευσις, ἡ μέθοδος εἶναι ἀλυσιτελής, καθόσον ὁ ἐγκεφαλὸς οὐδόλως ἐστὶν ἀποθήκη πρὸς πληρωσιν, ἀλλ' ὄργανον, χρῆζον ἐνισχύσεως.

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικῆ).

ΟΛΓΑ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΙΚΥΜΙΑ.*

VII.

Τετέλεσται λοιπὸν· ἔπρεπε νὰ καταπνίξῃ τὸν ἔρωτά του, ἔπρεπε νὰ τὴν λησμονήσῃ. Βεβαίως ὑπῆρξεν εὐτυχὴς ἐν τῷ ἔρωτί της· ἦσαν θεαίαι αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας διήλθε πλησίον της καὶ ἔπρεπε νὰ παρέλθῃ καιρὸς πολὺς, ἕως οὗ τὰς λησμονήσῃ. Ὅτ' ἐκ τὸ κατῴρωνεν ἄρχε; Ἦτο ζήτημα, τὸ ὅποιον ὁ χρόνος θὰ ἔλυεν. Εἶχεν ἀγαπήσῃ αὐτὴν ὡς ὅλγοι ἀγαπῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν εἶχε καταδουλώσῃ ἡ νεότης αὐτῆς, ἡ εὐφυΐα, ἡ χάρις, τὸ γοητευτὸν μειδιάματά της, ἡ μαγνιτίζουσα λαλιὰ της, ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματός της, προσόντα ἅτινα εἶχον καταστήσῃ αὐτὴν τὴν θελκτικωτέραν τῶν γυναικῶν. Τώρα ἦτο καταδεδεικασμένος νὰ ἐξαπλώσῃ ἐπὶ πάντων τούτων, ἐπὶ ὅλου τοῦ παρελθόντος, πυκνὸν πέπλον λήθης. Ἀλλὰ πῶς ἦτο τοῦτο δυνατόν; Πῶς θὰ ὑπεβίβλετο εἰς τοιαύτην ὑπεράνθρωπον ἀνάγκην καὶ θυσίαν;

Τὴν νύκτα ἐκεῖνην δὲν ἔκλεισε ῥά τι, ἢ δ' ἐπελοῦσα ἡμέρα ἦτο ἡ δυστυχεστέρα τοῦ βίου του. Ἐσυλλογίζετο ὁ δυστυχὴς, καὶ μετέβαινεν ἀπὸ σκέψεως εἰς σκέψιν, ζητῶν διέξοδόν τινα, ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ὑπῆρχεν· ὁριστικῶς ἐκεῖνη εἶχεν εἶπῃ ἀδύνατον,

* Ἰδε ἀριθμ. 40, σελ. 767 — 769.

εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ ἀπισθοδρομήσῃ, ὡς ἔλεγεν, ἀπέ-
ραντι τοῦ παρουσταζομένου κρημνοῦ.

Ἐπύρεσσε σφοδρῶς καὶ οἱ κρόταφοι αὐτοῦ ἐσφυζον, ὡς ἐὰν ἐμελλον νὰ διαρραγῶσιν. Ἐπὶ ἀπλῇ τινι προφάσει ἐξῆλθε τῆς οἰκίας ἀμέσως μετὰ τὸ πρόγευμα καὶ δὲν ἐπέστρεψεν, εἰμὴ τὴν νύκτα. Διηυθύνθη πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς πόλεως περιπάτους καὶ τοὺς λόφους, ζητῶν ἐκεῖ ἀναψυχὴν τινα. Ἠσθάνετο ἀφόρητον εἰς τὸ στήθος του πίεσιν καὶ ἐπεθύμει ἀνοιχτὸν ὁρίζοντα, ὅπως δυνήθῃ ν' ἀναπνεύσῃ ἐλευθέρως.

Ἀφοῦ περιεπλανήθη ἄνω κάτω ἐπὶ μίαν ὥραν πε-
ρίπου, ἀναρριχώμενος εἰς βράχους καὶ κατερχόμενος κρημνούς, ἔφθασεν εἰς τινὰ παραλίαν, ἐκεῖ αἰσθάν-
θεις κόπωσιν τινὰ ἐκῆθησεν ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ στη-
ρίξας τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῶν δύο χειρῶν του, καὶ ταύτας ἐπὶ τῶν γονάτων, παρεδόθη πάλιν εἰς σκέ-
ψεις ἀνιχνῆς. Αἶφνης ἐξερράγη εἰς δάκρυα καὶ λυγ-
μούς· ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ἔκλειεν ὡς παιδίον. Πέριξ αὐτοῦ ἐπεκράτει βαθεῖα καὶ σιωπηλὴ ἐρημία· μακρόθεν μό-
νον ἐπὶ τῶν κρημνῶν, τῶν κατερχομένων εἰς τὴν
ἀκτὴν, διεκρίνετο ποῖμνιον ἀρνίων βόσκον· ἔτι μακρό-
τερον ἦσαν καλύβαι τινὲς γεωργῶν. Ἐνῷ ἔχυνε πι-
κρὰ δάκρυα, ἔστρεψε τοὺς καίοντας ὀφθαλμούς του
πρὸς τὰς καλύβας ἐκεῖνας· πόσον ἦσαν εὐτυχέστεροι
αὐτοῦ, ἐσκέπτετο, οἱ πτωχοὶ κάτοικοι αὐτῶν! Πόσον θὰ ἐπεθύμει νὰ μείνῃ εἰς τὸ ἥρεμον αὐτὸ μέρος
μακρὰν τοῦ θορύβου, ἀπομεμονωμένος, ἕως οὗ ἡ ψυχὴ
του ἱατρευθῇ ἐντελῶς!

Ἐμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ ἰκανὴν ὥραν. Τὰ θαλερὰ δάκρυα
τὸν ἀνεκούφισαν ὀλίγον. Ἦδη ἡ ἐσπέρα προῦχώρει
καὶ οἱ ἀπόκρημνοι βράχοι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ βαθυκυά-
νων σκιῶν, μόνον δὲ αἱ κορυφαὶ τῶν ἀπέναντι ὀρέων
ἦσαν, ἐρυθρόχρυσοι ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ δύνοντος ἡλίου.
Ψυχρὸς νυκτερινὸς ἄνεμος ἤρρισε νὰ πνέῃ. Ἐπανῆλθε,
πάντοτε κεκυφὼς τὴν κεφαλὴν, εἰς τὸν οἶκόν του καὶ
ἐνωρὶς κατεκλίθη, διότι ἡσθάνετο μεγάλην ἀτονίαν
σώματος καὶ πνεύματος. Δὲν ἐβράδυνε ν' ἀποκοιμη-
θῇ. Ὁ ὕπνος εἶναι καλὸν ἱατρικὸν διὰ τὰ παθήματα
τῆς νεότητος, καὶ γλυκύς ἐπῆλθε καὶ εἰς τὸν Λέαν-
δρον, καίτοι οὗτος ἔπασχε τὴν καρδίαν.

Τὴν ἐπομένην πρωίαν ἡ γέρθη ἡσυχώτερος· ὁ πυρε-
τὸς εἶχεν ἐλαττωθῇ, ἡ ἡμικρανία εἶχεν ἐκλείψῃ, ἐν
τούτοις ἄμετρος καὶ ἀπελπιστικὴ μελαγχολία εἶχε
καταλάβῃ αὐτόν, ἥτις ἐξεδηλοῦτο ἐν τῇ σιωπῇ του.
Ἐρωτώμενος μόλις ἀπῆντα, διαρκῶς ὄνειροπολῶν τὴν
ἀποῦσιν. Ἐπανέλαθε τὴν ἐργασίαν του σχεδὸν ἐν
ἡρεμίᾳ. Παρίστα τὸ θέαμα θαλάσσης τὴν ἐπαύριον
σφοδρῶς τρικυμίας.

Αἰφνιδίᾳ μεταβολὴ ἤρριξεν ἐν τῇ ψυχῇ του καὶ
συντετέλεσθη ἐντὸς ὀλίγου.

Ἐγίνε φίλος τῶν ἀπομεμονωμένων περιπάτων, χω-
ρὶς οὐδ' αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ πῶς. Ἐὰν συνήντα φιλι-
κόν τι πρόσωπον ἐμειδία βαρυθύμως. Ἀλλ' ἐντελῶς
ἡ τρικυμία ἐν τῇ καρδίᾳ του δὲν εἶχεν ἐξαλειφθῇ·
ἀντήχει καὶ ἐθορύβει ἐν αὐτῷ, ὡς ἀντήχει μακρὰν
ἐπὶ τῶν ὀρέων ἡ βροντὴ, ἀπειλοῦσα νέαν θύελλαν.

Περιπατῶν ἐκτὸς τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἀγροῖς, εἶχε
παρατηρήσει ἐπὶ λόφου λίθον τινά, ὅστις ὁμοιάζε μὲ
τάφον. Ἐκεῖ ἐκῆθητο συχνάκις, καὶ τὸν λίθον ἐκεῖ-
νον ὀνόμαζε σιωπηλῶς τὸν τάφον τοῦ ἔρωτός του. Πολλάκις ἐφάνταζετο ὅτι ὑποκίτω αὐτοῦ ἀνεπαύοντο
ἐν ψυχρῷ ὕπνῳ ἡ Ἴρις καὶ αὐτὸς, ἐκῆθητο ἐπ' αὐ-
τοῦ, ἀποβλέπων εἰς τὰ μακρὰν φαινόμενα ὄρη, ὄνει-
ροπολῶν καὶ ρεμβάζων. Ἀλλοτε ἔκαμνε κινήσεις,
προδιδούσας ὀργὴν, ἐνίοτε δὲ ἀπήγγελλε φράσεις χαι-
ρετισμοῦ. Πρὸς ποῖον ἀπηυθύνοντο αὗται;

Ἄλλ' ἡ μελαγχολικὴ διάθεσις, εἰς ἣν παρεδίδετο,
δὲν ἦτο ἀκριβῶς τὸ φάρμακον οὗ εἶχεν ἀνάγκην, ὅπως
ἐντελῶς θεραπευθῇ. Πολλάκις ἐν τῇ ἐρημίᾳ, εἰς ἣν
ἐσύχναζεν, ὅτι ἤκουε φωνάς, αἵτινες περιέπαιζον αὐ-
τόν ἢ τῷ ἔδιδον μωρὰς καὶ ματαίας ἐλπίδας, ἢ ὥκα-
τειρον τὰς ἀπογοητεύσεις καὶ τὴν ἀπῆλπν τοῦ κό-
σμου· ἡ πτῆσις καὶ τὸ κελῆδνμα τῶν πτηνῶν τῷ ἐφαί-
νοντο κρυφαὶ δαιμόνων. Τὸ πνεῦμά του τότε ἐξη-
γριούτο καὶ ἐπίστευεν εἰς παντοειδῆς δεισιδαιμονίας
περὶ πονηρῶν πνευμάτων.

Συνέσφιγγε τὸν γρόνον του ἀπειλητικῶς, ἐνῷ
φωνὴ δαίμονος ἐνόμιζεν ὅτι τῷ ἔλεγεν· «ἄθλιε, προ-
δεδομένε παρὰ γυναικός, ἥτις εὐκόλως λησμονεῖ,
διατί ὑψώνεις τὴν ἀπειλητικὴν αὐτὴν χεῖρα; διατί
ἡ βαθεῖα αὐτῇ ρυτίς ἐπὶ τοῦ μετώπου σου καὶ τὸ
βλέμμα τοῦτο, ἐν τῷ ὁποίῳ καίει πυρετὸς μανιώδης;
Διατί ἡ ἀπελπισία αὐτῇ; Διατί ὠχρῆς ἐνθυμούμε-
νος τὸ ὥραϊον ἐκεῖνο σῶμα; ὦ! μοῦ κινεῖς τὸν οἶ-
κτον, ἀξιοθρήνητε μάρτυς τοῦ ἔρωτός! ».

Καὶ ἀνέλυτο τότε εἰς δάκρυα καὶ ὑψὼν τὸ βλέμ-
μα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐζήτηε ὡς μεγίστην χάριν τὴν
ἐπιστροφὴν εἰς τὴν ἀθλίαν καρδίαν του τῆς ἀπολε-
σθείσης εἰρήνης.

Ὁ χειμὼν εἶχε παρέλθῃ καὶ ἡ ἀνοιξὶς ἐν ὅλῃ τῇ
λαμπρότητι καὶ τῷ μεγαλείῳ τις, ἐν ὅλῃ τῇ σφριγώ-
σῃ νεότητί της, εἶχεν ἀνατελῆ, φέρουσα τὴν εὐθυ-
μίαν καὶ τὴν χαρὰν εἰς τὰς ρωμαντικὰς καὶ πασχού-
σας καρδίας. Τοιοῦτον ἀποτέλεσμα εἶχεν ἐπιφέρει
καὶ εἰς τὴν πολυκύμαντον τοῦ Λεάνδρου καρδίαν. Πρὸς
τί ἄλλως τε νὰ πάσχῃ;

Μήπως ἐκεῖνη ἦτο ἰκανὴ νὰ ἐννοήσῃ τὸ πάθος του;
ἢ, καὶ οὕτω ἰκανὴ, μήπως ἦτο εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐκτι-
μήσῃ; Πολλάκις ὁμιλῶν καθ' ἑαυτὸν ἔλεγε πρὸς τὴν
καρδίαν του. Διατί λοιπὸν νὰ ἦσαι τόσον δειλὴ καὶ
ἀνάνδρος; Γνωρίζεις καλῶς, ὅτι ἐκεῖνη σὲ κατεδίκα-
σεν ἀμετακλήτως. Δὲν θέλω λοιπὸν νὰ ὑποφέρῃς
πλέον· δὲν θέλω νὰ αἰσθάνωμαι πλέον χάριν ἐκεῖνης
τὸν πόνον τῶν δηγμάτων σου. Ἀλλοτε ἐφάνταζετο
αὐτὴν ἐνώπιόν του· καὶ τότε πρὸς αὐτὴν ἀποτεινέ-
μενος ἔλεγε. «Φύγε· φύγε, καὶ μετὰ τῆς παγερᾶς καρ-
δίας σου συναπώρεε τὴν ἱκανοποιηθεῖσαν ἀλαζονείαν
σου. Τὴν ἰδικὴν μου καρδίαν αἰσθάνομαι ζωντανήν, καὶ
πολλὰ ἄλλα λύπαι θὰ ἠδύναντο ἀκόμη νὰ εὐρωσι
θέσιν ἐν αὐτῇ παρὰ τῇ ὀδύνῃ, ἣν μοι ἐπροξένησας». Σπανίως πλέον τὴν ἐβλεπε, καὶ ὀσάκις τοῦτο συνέ-
βαινε δὲν διήρκει εἰ μὴ ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἢ καὶ

δευτερόλεπτα. Ἀληθῶς μάλιστα καὶ ἀπέφει-
γεν, ὅσκις ἠδύνατο, νὰ τὴν βλέπῃ. Ἡ ἀνδρική του
φιλοτιμία εἶχε καίριως προσβληθῇ, καὶ δὲν ἤθελε
κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ταπεινωθῇ, νὰ ἐπικτήσῃ
ἔρωτα· πρὸς τοῦτο θεώρει τὸν ἑαυτὸν του πολὺ ἀ-
νώτερον. Οὐδ' ἐνεθάρρουν αὐτὸν ὅσα περὶ αὐτῆς ἡ-
κουε, καὶ ὅσων ἰδίους ὄμμασιν ἀντελαμβάνετο. Πρὸς
τί αὐτὸς νὰ μελαγχολῇ καὶ ἐκείνη νὰ εὐθυμῇ; πρὸς
τί αὐτὸς νὰ πάσχῃ καὶ ἐκείνη διαρκῶς νὰ γελάῃ, παν-
τοῦ καὶ πρὸς πάντας;

Ἄλλως τε δὲν ἤρκει τοῦτο. Ἐψιθυρίζετο ὅτι ἐρω-
τοτροπίας ἐδείκνυε πρὸς αὐτὴν ποτὲ μὲν οὗτος, ἄλ-
λοτε δὲ ἐκεῖνος, νέοι, οὔτινες κατὰ τᾶλλα μὲν ἦσαν
καλοί, ἀλλ' ἀνεπίδεκτοι εὐγενῶν καὶ ὑψηλοτέρων
αἰσθημάτων, ἀποβλέψαντες πάντοτε εἰς τὴν ὕλικήν
ἡδονὴν καὶ τὴν χυδαίαν σωματικὴν ἀπόλαυσιν, καὶ
προσποιούμενοι τὸν αἰσθηματικὴν μέχρις οὗ ἐπιτύ-
χωσι τοῦ σκοποῦ των· εἰς δὲ τὰς ἐρωτοτροπίας αὐ-
τῶν ἐφαίνετο ὅτι καὶ ἡ Ἴρις ἐνησιμίζε καὶ τὸν βί-
βανσον ἔρωτᾶ των δὲν ἀπέριπτεν ὅλως. Ἐπρὸς
αὐτὴν ἔρχετο τοῦτο ἐκ διαφθορᾶς καὶ ἐξ ἀναποδράστου
ἀνάγκης, ἥτις εἶχε καταιντήσῃ ἐν αὐτῇ δευτέρᾳ φύ-
σιν; ἢ τὸ ἔκκαμνεν ἐκ πεσμάτος πρὸς τὸν σύζυγον,
ὅστις ἤθελε νὰ καταπιεῖ αὐτὴν πάντοτε διὰ στιβα-
ρᾶς καὶ βαρείας χειρὸς; Ἀγνωστον· ὡς ἐπίσης ἄγ-
νωστον καὶ ἀδέδαικτον ἦτο ἐν καὶ κατὰ πόσον τὰ λε-
γόμενα εἶχοντο ἀληθείας· τὸ βέβαιον ἦτο ὅτι ἡ στε-
νὴ φιλία τῶν ἀνωτέρω πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτῆς
καὶ μάλιστα πρὸς τὸν σύζυγόν της Στέφανον, χρονο-
λογουμένη ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτῶν ἡλικίας καὶ ἡ ἐν-
τεῦθεν ἀποτύφλωσις τούτου καὶ ἡ εἰς τοὺς φίλους του
πεποιθήσις διηκυκλουν τὴν πραγματοποίησιν τῶν
βλέψεων εἰς σκοπῶν αὐτῶν.

Ἀλλὰ συνέβαινε καὶ ἕτερον τι ἀνεξήγητον, εἰ μὴ
ἔπρεπε νὰ ἐξηγηθῇ ἢ ἐκ μεγίστης ἀνοησίας τῆς γυ-
ναικὸς αὐτῆς, ἢ ἐκ μεγίστης ἐλαφρότητος ἅμα καὶ
πονηρίας. Οὐχὶ ἀπαξ δὴλ. ἔλεγεν εἰς τὸν σύζυγόν της
ὅτι ὁ δαίμων ἢ ὁ τάδε τῇ κἀναι ἐρωτοτροπίας. Ἀλλὰ
τίς ἢ ἀνάγκη τοιούτων δηλώσεων; Ἐν ἦτο πρᾶγ-
ματι σώφρων γυνή, ἠδύνατο νὰ θέσῃ πάντας εἰς τὴν
θέσιν των καὶ νὰ καταδείξῃ αὐτοῖς σπουδαίως ὅτι
ἀποτροπιάζεται τὰ τοιαῦτα, ἀνευ τῆς συνδρομῆς τοῦ
σύζυγου. Ἡ τὸ ἔκκαμνεν ὅπως δαίξῃ πίστιν εἰς τὸν
σύζυγον καὶ οὕτω μᾶλλον τὸν ἀποτυφλώσῃ; Ἀλλὰ
τοῦτο ἦτο κακοηθέστατον. Ταῦτα ἐν τούτοις ἀκου-
όμενα ἐπρυμνίζον ἔτι μᾶλλον τὴν καρδίαν τοῦ
Λεάνδρου· ἀλλὰ τὸ κακὸν ὅπερ τῷ ἐπρόξενει, ἐκείνη
δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ.

Ὁ Λεάνδρος δὲν ἔβλεπε τὴν ὥραν πότε νὰ ἔλθῃ τὸ
θέρος, ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν ἐξοχὴν ἥσθάνετο τὴν
ἀνάγκην ἀνακουρίσεως καὶ ἡρεμίας σωματικῆς καὶ
πνευματικῆς· καὶ διὰ τοῦτο ἐφέτος ἔσπευσεν ἐνωρί-
τερον ἢ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη. Ὁ ἐξοχικός ἀὴρ
ἔκκαμνεν τὸ ἔργον του. Ἡ ἀνάγκη, ἣν ἐπαζήτει,
ἐπῆλθεν, ἐπῆνεγκε τὴν προτέραν ἡρεμίαν καὶ
ἐσορροπίαν. Τώρα ἦσαν τὰ πράγματα ἐν τάξει. Λε-

πτόν αἰσθημα ἡσυχίας καὶ ἀναδιδομένης ὑγείας κα-
τελάμβανε τὰ μέλη του καὶ τὸ πνεῦμά του ἦτο ἡ
κατάστασις ἐκείνη τῆς ἡθικῆς δυνάμεως, ἥτις τόσον
εὐεργετικὴ ἔρχεται εἰς τὸν βαρυνόμενον ἀνθρω-
πον. Ἡ σκέψις του ἀπέβη σοβαρὰ, ἀλλ' οὐχὶ πλέον
πικρά. «Ἐδιδόχθην ἀπὸ τῶν λόφων καὶ βουνῶν ἰκα-
νὰ, ἔλεγε, πολλάκις κατ' ἑαυτὸν· συγκινήσεων δὲν
εἶναι ἀνάγκη καὶ ἡ γοητευτικώτερα γυνὴ ἀν παρου-
σιασθῇ ἐνώπιόν μου, πρέπει ὁ ἀνθρώπος νὰ γίνῃ λι-
θινός, καὶ νὰ περιβῇ τὴν καρδίαν του μὲ θώρακα
ἐκ πάγου· μόλις τὸ ὄνειρον τῆς νυκτὸς πρέπει νὰ
γνωρίζῃ, πῶς ἐσωτερικῶς βράζει καὶ καίει· τοῦτο εἶ-
ναι καλῆτερον».

Καὶ βαθυμυθὸν ὁ συννεφῶδης οὐρανὸς τοῦ παρελθόν-
τος εἶχε γίνῃ αἰθριός· τώρα ἀνεθυμίζετο τὴν Ἴριδα
καὶ τὰ συμβῆντα τῶν παρελθόντων, διὸ ταῦτα δὲν
τῷ ἐπρόξενουν πλέον πόνον. Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἐξαι-
ρετικὸν τῶν ἰσχυρῶ φύσεων, ὅτι ὅχι μόνον ἀπομακρύ-
νουν ἀφ' ἑαυτῶν λυπηρὰς σκέψεις, ἀλλὰ καὶ ἐπανε-
ρχονται ἐνίοτε εἰς αὐτὰς χωρὶς κόπον καὶ χωρὶς αὐ-
ταὶ νὰ προξενῶσι πλέον λυπηρὰν ἐντύπωσιν, ἀφοῦ
ἀπαξ ἀπεφασίσθη ἡ μεταβολή. Πρὸ τινῶν μηνῶν δὲν
ἤθελε νὰ σκέπτηται τὰ παρελθόντα γεγονότα· τώρα
προσῆλθε τὸν νοῦν του εἰς αὐτὰ, καὶ τὰ ἔβλεπεν ὡς
παράδεισον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὸν ἀπεδίωξεν ἡ τρικυ-
μία τοῦ βίου.

Ἀνάγκη εὐρίσκειν ἰδίως ἐν τῇ ἀναγνώσει δια-
φόρων βιβλίων. Ἐνίοτε ἐλάμβανεν ἀφορμὴν ἐξ αὐτῶν
νὰ ταρχῇ, ὅποτε βιαίως φράσεις τινὲς ἐν αὐτοῖς ἀνέ-
ξουν παλαιὰς πληγὰς· ἀλλὰ ταχέως ἐγίνετο πάλιν
κύριος ἑαυτοῦ· ἄφες, ὦ καρδίᾳ μου, ἔλεγεν, ὅτι δὲν
δύναται πλέον νὰ σταθῇ, καὶ δημιουργήσῃ ἕνα νέον
κόσμον εἰς τὰ βῆθ σου, εὐχάριστον, υπεράρταν, ἐκ-
τεταμένον.

Εὐχαριστημένος ἤρχισε νὰ ἐπανερχοῖτο πάλιν εἰς
τὰς παλαιὰς του συνναστροφὰς καὶ φιλίας, ἀλλ' ἐν
ἡρωτάτῳ ἐν τῷ βῆθει τῆς καρδίας του περὶ τοῦ κό-
μου, θὰ ἀπῆντα ὅτι εἶχε βαρυνθῇ αὐτὸν καὶ ὅτι εὐ-
χαριστώτερον θὰ ἔξῃ, ἂν τῷ ἦτο δυνατὸν, μακρὰν αὐ-
τοῦ ἐν ἀπολύτῳ ἡρεμίᾳ. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ὑπερβυ-
λὴ, ἦτο ἐνθουσιασμός ὑπὲρ τῆς ἀπομονώσεως βεβαιο-
μένος· διότι προδήλως ἡ ἐρημία εἶναι σχολιῶν μόνον
διὰ τὴν ζωὴν, οὐχὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ ἄχρηστος
θὰ καταστραφῇ ἐκεῖνος, ὅστις δὲν θέλει, μένων με-
ταξὺ τοῦ κόσμου, νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ ἀγωνισθῇ.

VIII.

Εἶχε περὶ ἄλλο χρόνος πολὺς. Νύκτα τινὰ τοῦ ἀπρι-
λίου, θερινὴν μᾶλλον ἢ ἐαρινήν, ἐνῶ πάντες οἱ ἐν τῷ
οἴκῳ ἦδη ἀνεπαύοντο, ὁ Λεάνδρος ἐκάθητο ἐν τῷ
σπουδαστηρίῳ του ἀπέναντι τοῦ γραφείου μελετῶν
καὶ γράφων. Αἰφνὴς ἡθέλησε νὰ ἴδῃ σημειώσιν τινα,
ἣν εἶχε φυλάξῃ ἐν τῷ συρταρίῳ τῶν χειρογράφων του.
Ἐξήλθε αὐτὴν, ἀλλὰ δὲν τὴν εὗρεν. Ἡ σημείωσις
τῷ ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαία· ἤρχισε λοιπὸν ν' ἀδη-
μονῇ καὶ ἀνυπομόνως νὰ ἀναζητῇ καὶ ἐρευνᾷ παντα-

χοῦ ἐν τῷ γραφείῳ του. Ἐνῶ ἀνεσκάλλετο ἐδῶ καὶ
ἐκεῖ, οἱ δάκτυλοί του ἐψηλάφησαν μικρὸν τι, ἐλάχι-
στον περιτύλιγμα, ἐρριμμένον εἰς τὸ βῆθος κιβωτίου
τινός, ἐν ᾧ ἐφύλαττε τὰς μυστικὰς πρὸς αὐτὸν ἐπι-
στολάς. Κατ' ἀρχὰς ἡθέλησε νὰ περὶδῇ αὐτὸ ὡς ἄ-
χρηστον· σπινθὴρ ὅμως ἀλλοίας σκέψεως ἔκαμνεν αὐ-
τὸν ν' ἀναλάβῃ τὸν φάκελλον νὰ τὸν ἀνοίξῃ, ὅπως
ἴδῃ τὸ λησμονηθὲν περιεχόμενον. Ὅτε τρέμοντες
σχεδὸν οἱ δάκτυλοί του τὸν ἤνοιξαν, ὠχρότης διε-
χύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του καὶ ἀνέκραστος πικρία
ἐξωγράφθη ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ἦτο ἐν αὐτῷ μί-
α ξηρὰ καὶ ἡδὴ ἀπὸ πολλοῦ μεμαρασμένη μαργαρίτα,
προσδεδεμένη μετὰ κλονίσκου ἀνθους «μὴ μὲ λησμέ-
ναι» Ἦσαν αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ ἄνθη, ἅτινα εἶχε δώσῃ
αὐτῷ ἡ Ἴρις κατὰ τὸν χορὸν τῆς κυρίας Β. . . καὶ
ἅτινα ὁ Λεάνδρος εἶχε περιτυλίξῃ εἰς χάρτην, ἐπιγρά-
ψας τοὺς ἐξῆς τέσσαρας στοίχους τοῦ F. Corbée:

Oh, l'amour dont mon âme est pleine
Retrouve parmi ses douleurs,
Ton regard dans ces chères fleurs,
Et dans leur parfum ton haleine,

Συνεινῆθη εἰς ἄκρον· ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην,
ὅπως ἀποδιώξῃ ὀχληρὰν σκέψιν καὶ ἀναπνεύσῃ ἀέρα
καθαρώτερον. Ἡ νύξ ἦτο μαγευτικὴ καὶ ἡ ἀργυρὰ σε-
λήνη πλησιφαῆς ἔρριπτεν ἰσχυρὸν φέγγος ἐπὶ τῆς πε-
διάδος, ἥτις ἐξετείνετο ἐνώπιον τῶν ὀρθαλμῶν του
καὶ ἐπὶ τῆς σειρᾶς τῶν ὀρέων, ἅτινα τὴν περιέστρε-
φον. Τὴν βαθεῖαν νυκτερινὴν ἡρεμίαν διέκοπτεν μόνον
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἡ κλαυθμηρὰ κραυγὴ τῆς
γλαυκῆς.

Ἐκεῖ ὁ Λεάνδρος ἐπάλλισε πρὸς ἑαυτὸν, ἀλλὰ δὲν
ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ. Οἱ ὀρθαλμοὶ του ἐπληρώθησαν
δακρύων· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐπὶ πολλήν ὥραν, οἱ λυγ-
μοὶ εἰς οὓς ἀπῆκεν ἐλευθέρην διέξοδον, ἀνεμιγνύοντο
μὲ τὴν θρῆνον τοῦ πτηνοῦ.

— Τί συνέβαινε ἐντὸς σου; Ἐσώζετο ἄρα γε
ἀκόμη μετὰ τόσον χρόνον σπινθὴρ τις τῆς μεγάλης
ἐκείνης πυρκαϊᾶς; Ἠγάπα λοιπὸν ἀκόμη ἐκείνην;
Δὲν τὴν εἶχεν ἐντελῶς παρὰδῶσῃ εἰς τὴν λήθην.

Τίς οἶδε; πιθανόν. Μὴ δὲν ὑπῆρξεν αὐτὸς ὁ τελευ-
ταῖος ἔρωτος σου; μήπως δὲν ἦτον αὐτὴ ἡ τελευταία
τρικυμία τῆς καρδίας σου;

Π. Κ. Σ.

ΖΩΙΑ ΜΚΡΑ ΜΕΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ.

Ἐπιζωοσία.*

Οἱ ῥῶσοι ἔχουν ζωηρότερα τὰ διηγήματά των,
καὶ ὅταν ὁ χωρικός ἀρηγῇται οἱ περὶ συγκινούνται
πράγματι. Εἰς τὰ δάση τῆς Ρωσίας σῶζονται εἰσέτι
παμπάλαια δένδρα, ἅτινα σέβονται οἱ κάτοικοι, διότι

*) Ἰδε ἀοιθ. 39, σελ. 770—772.

κέκτῃνται ἱστορίαν. Δένδρον τὸ ὁποῖον δις ἢ τρίς δὲν
ἐλίγισε ὁ κεραυνὸς καὶ διὰ τῶν κλώνων του σκιαζει
τὰ ποίμνια, τὸ δένδρον ἐκεῖνο κρατεῖ σφικτὰ τὴν μυ-
θολογίαν τῶν αἰώνων. Εἰς τὰς ὕψος τῶν δένδρων
ἐκρυπτον ἄλλοτε οἱ νομαδικοὶ λαοὶ τοὺς θεσάυρους τὰ
πρὸς τοὺς θεοὺς ἀφιερῶματά των. Ἐν γένει τὰ παν-
άρχαια δένδρα θεωροῦνται ἱερὰ παρ' αὐτοῖς.

Ἡ ῥωσικὴ διήγησις ἀρχεῖται ὡς ἐξῆς. «Πυρὰ ἀνε-
φάνη ποτε εἰς τὸ μεγάλο δάσος. Εἰς ἐν ἐκ τῶν ὑψη-
λοτέρων δένδρων ὅφιν τις ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τοῦ
ποιμένος, ὅστις οἰκτεῖρων τὸ ἐρπετὸν ἠπλωσε τὴν βα-
κτηρίαν του σώσας αὐτὸν ἐκ τῶν φλογῶν. Ἀλλ' ὁ
ὅφιν μόλις ἐξελθὼν τοῦ δάσους εἶπε πρὸς τὸν ἀνθρω-
πον ὅτι ἐξ ἀπαντος θέλει τὸν θυσιάσῃ. — Ἀλλὰ σᾶς
ἔσωσα. Ἀδιάφορον εἶσαι ὁ θανάσιμος ἐχθρὸς μου καὶ
δὲν δύναμαι νὰ κατασχύνω τὴν καταγωγὴν μου. Ἐν
μόνον μέσον δύναμαι νὰ παραδεχθῶ εἰς αὐτὴν τὴν
περίστασιν, ἐπειδὴ μὲ ἔσωσες, νὰ παραδεχθῶ τὴν
γνωμοδότησιν τριῶν ζώων, δύο ἡμέρων καὶ ἐνὸς
ἀγορίου. Ἐπορεύθησαν εἰς τὸν βουν, ὃν εὔρον εἰς τὸν
περίβολον βόσκοντα μετὰ δυσκολίας, διότι ἦτο ἀπό-
μαχος· ὁ βοῦς ἠκροάσθη ἀμφοτέρους καὶ ἀπήντησε.
«Δὲν δύναμαι δυστυχῶς νὰ ἀποφανθῶ ὑπὲρ τοῦ ἀν-
θρώπου, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ διὰ τοῦ εὐνοουχισμοῦ ἐξεμηδέ-
νισε τοὺς νεανικούς μου ἔρωτας μὲ ἔθηκεν εἰς τὸ ἔρο-
τρον ἐπὶ δεκαετίαν διαυλακίζοντα τοὺς ἀγρούς καὶ τὴν
νύκτα ἄροντα τὰ βαρύτερα φορτία διὰ τῆς ἀμύνης
χωρὶς οὐδὲ στιγμὴν νὰ ἐπαναπαυθῶ. Καὶ δὲν ἀρκεῖ
τοῦτο ἡδὴ γρηάσαντα καὶ φέροντα πληγὰς εἰς τὸν τρά-
χηλόν μὲ ἐνέκλεισεν εἰς τὸν περίβολον τοῦτον
ὅπως συνέλθω ὀλίγον καὶ δυνήθῃ νὰ μὲ ἐκποιήσῃ εἰς
τοὺς κρεωπώλας, οὔτινες θάττον ἢ βράδιον θὰ ἀπο-
κόψουν τὴν κεφαλὴν μου. Τοσαύτη δὲ εἶνε ἡ σκληρό-
της τοῦ κυρίου μου, ὥστε οὔτε καὶ εἰς τὸ γῆρας μοὶ
ἐπιτρέπει νὰ ἀκολουθῶ τὴν ἀγέλην, ὅπως ἂν οὐχὶ ἄλλο
εὐρίσκω στιγμιαίαν τέρψιν εἰς τὰς ποθητάς μου
ἀναμνήσεις, εἰς τὰς εὐρείας ἐκείνας πεδιάδας ἐνθα
ὁ τάλας ἄλλοτε ἐσκήρτουν παραπλεύρως τῆς μητρὸς
μου, Ἀποφαινομαι, ὦ ἀνθρώπε, ὑπὲρ τοῦ ὄφιν καὶ
δικαίως πρέπει νὰ γίνῃς βορὰ αὐτοῦ». Ἡ ἀπόφασις
τοῦ βοῦς ἐκλόνησε τὸν ποιμένα· κατέφυγον εἰς τὸν
ἵππον, ἀλλὰ πλειότερας τοῦ βοῦς ἀπηρίθμησε κα-
τηγορίας. «Φέρων τὸ βαρύτερον φορτίον ἐπὶ τῶν νώ-
των μου ἀντὶ ἐνθαρρύνσεως δέχομαι μαστιγώσεις ἀνη-
λεῖς». Τέλος ἰδοὺ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διερχομένη
ἡ ἀλώπηξ, ἣν θερμῶς παρεκάλεσαν νὰ γίνῃ διαιτητὴς.
Ἡ ἀλώπηξ τοὺς ἠκροάσθη καὶ κατόπιν τοὺς λέγει
νὰ τὴν ἀκολουθήσωσιν εἰς τὸ δάσος. Ἐκεῖ αὕτη
ἐξέλεξε τὸ ὑψηλότερον δένδρον καὶ εἶπε πρὸς τὸν
ὄφιν—«ἀνάβηθι ἐπὶ τοῦ δένδρου ἵνα ἴδω τὴν πρῶ-
την σου θέσιν καὶ τοὺς κόπους οὓς ὁ ἀνθρώπος οὗτος
κατέβαλε πρὸς διάσωσίν σου. Τότε καὶ μόνον θὰ
δυνήθῃ νὰ ἀποφανθῶ ὀριστικῶς καὶ δικαίως». Καθ'
ὃν χρόνον ὁ ὄφιν ἀνυψώθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δέν-
δρου ὁ ἀνθρώπος ἤναπτε πυρὰν εἰς τὴν ρίζαν τοῦ
δένδρου καὶ μετ' ὀλίγον ἀλώπηξ καὶ ἀνθρώπος ἐλάμ-

θανον ἐλευθέρως τὴν πρὸς τὴν πεδιάδα ἀγούσαν ὁδὸν ὁ ἄνθρωπος ἐσώθη. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ ὄφις κατὰ τὴν βελτιωθεῖσαν δευτέραν ἐκδοσὶν ἀπωλέσθη. Ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος ζητῶν νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ἀλεπού τὴν παρεκλήσει θερμῶς νὰ περιμείνῃ ἔξω τοῦ χωρίου καὶ δεχθῇ ἐν μικρὸν δῶρον εἰς πετεινὸν καὶ ὀρνίθον. Ἡ ἀλώπηξ ἐπέισθη, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐξηγήθη εἰς τοὺς οἰκείους του οἷτινες τὸν συνεβούλευσαν νὰ παρεκπονήσῃ φονεύων αὐτὴν χάριν τοῦ δέρματος· φέρων μὲν τοῦ τὰ δῶρα καὶ τοὺς κυνηγετικούς του σκύλλους ἐπὶ ματαίῳ προσεπλάθητο νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὴν ἐκ τῆς ὁπῆς καίτοι ὡς εὐσπλαγχνος ἄνθρωπος μετήλθεν τὴν γλυκυτέραν γλῶσσαν. Ἡ ἀλώπηξ ὅμως ἐγίνωσκε τὴν θέσιν τῆς καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ πεισθῇ εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος φεύγων ἀφῆκε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δῶρα· ἡ ἀλώπηξ ἰδοῦσα τὴν ἀνυχώρησιν τοῦ ἀνθρώπου, ἐξῆλθε χωρὶς νὰ ὑποπτεῖται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ, ὅστις εἶχε κρυφθῇ. Τρέχουσι κατόπιν τῆς οἱ κυνηγετικοὶ κύνες οὓς αὐτὴ μετὰ κόπου μεγάλου ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν. Ἀπυθνήσκει καὶ τετραυματισμένη ἀνέβη ἐπὶ τινος λίθου ὅπως καθίρηται τῆς πληγῆς τῆς. Τότε σκεφθεῖσα ἀπεφάνθη ὅτι δικαίως τιμωρεῖται ἀπὸ εἰς τὴν καταγωγὴν τῆς δὲν ἀναφέρονται δικαιώματα δικαστοῦ. Ἐπεισθη ὅτι ὑπῆρξεν ἀνόητος καὶ ὅτι ἦναι μωρὰ πάντοτε ἐνόσφῃ ὅτι ἐκκίρηται ὅτι θὰ φέρῃ τὴν ὀριζοτέρην διπρόθεον προξενούσαν εἰς αὐτὴν μὲν τὴν καταστροφὴν τῆς εἰς δὲ τοὺς ἀνθρώπους τὴν θλίψιν.

Διὰ τοιούτων παραδειγμάτων ἐμφυσῶν οἱ ῥῶσοι χωρικοὶ σθένος εἰς τὰ τέκνα των, ἡμεῖς δ' ἀποροῦμεν ὕστερον, διὰ τὴν οἱ ῥῶσοι ἀγαπῶσι τὰ ζῶα.

Τὰ διηγήματα τῶν Ἀράβων εἶναι ἀκόμη ζωηρότερα καὶ ὁ παρευρεθείς εἰς τὰ ἐντευκτήρια τοῦ Καίρου ἔνθα οἱ Αἰγύπτιοι δημηγοροῦν ὅτι ἤκουσε τὰ θαύματα τῆς ἀνδρείας τῶν ἵππων καὶ τῆς καμῆλου. Ὁ Ἀραβὺ μένει ἀπαρηγόρητος διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἵππου του, τοῦ βοῦς καὶ τῆς καμῆλου. Ἰδίως ἀρθρῶς εἶδον κατὰ τὸ 1870 εἰς τὸ κοπιτικὸν χωρίον Κάρρ-Σαχτ ἔνθα οἱ ἡμέτεροι τῶν περὶ χωρίων Μινέτ-Ἐλ-Γκάμ, κτλ. θάπτονται εἰς τὰ κοιμητήρια τῶν κοπιτῶν ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ ἐξ ἀποστάσεως ἄνευ τοῦ ἑλληνοῦς ἱερέως. Εἰς τὸ Κάρρ-Σαχτ εἶδον τοὺς αἰγυπτίους ἵππους γυμνάζοντας τοὺς ἵππους των. Ἐν τῷ καλπασμῷ ἐρρίπτοντο ἐκ τοῦ ἵππου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους προσποιούμενοι τὸν πληγωμένον. Πάραυτα ὁ ἵππος ἤρπαζε τὸν πεσόντα ἐκ τῆς ζώης καὶ ἐσπευδε πρὸς τὸ χωρίον. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὸ βλέμμα τοῦ ἵππου ἦτο τὸσον ἀγρίον ὥστε ἐπτοεῖτο ὁ ξένος. Μόνον ὁ Ἀραβὺ ἔχαιρε καὶ τὸν ἐφίλει, διότι ἔβλεπε τὴν ἀρσένωσιν τοῦ ἵππου του. Τόσον δὲ εὐχάρων εἶναι τὰ πόμικτα τῆς Μεσοποταμίας ὥστε νομίζει τις ὅτι ἀνεστῆθησαν οἱ ποιμένες τῶν ἀρχαίων ἐκείνων πατριῶν. Περὶ τῶν ἀρχαίων ἐκείνων φρεάτων ἀθροίζονται καὶ δικαιονίζονται τὰς ἀρετὰς τῶν πατέρων των προσφέροντες εἰς τὸν

ξένον τὰς μοναδικὰς καὶ ἀπλὰς περιποιήσεις των ἄνευ τινος πονηρᾶς ὑποδοχῆς. Εἰσέτι πιστεύουν οἱ Ἀραβες ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ξένου κρύπτεται ὁ θεὸς, διὰ τοῦτο καὶ εἰσι οἱ κορυφαῖοι εἰς τὴν φιλοξενίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τὰ ζῶα τῶν ἐπαρχιῶν δὲν στεροῦνται πλεονεκτημάτων· ὁ ὁδηγὸς τῶν καρβανίων τὴν νύκτα διεσθύνεται πρὸς τὸν ἀγωγίτην καὶ χρεμετίζει εἰς τὸ ὅτιον του ὅτι καὶ ἰσχυρὸς καὶ δρόμου· καὶ εἰς τὰς θυσελώδεις ἡμέρας τῆς νυκτὸς αὐτὸς καὶ μόνος ἄγει εἰς σωτηρίαν τὸν τε ἀγωγίτην καὶ τοὺς ἄλλους ἵππους, οἷτινες τὸν παρεκκαλύθουν. Καὶ καθ' ὃν χρόνον ἡ ὁρμή τοῦ ἀνθρώπου ἀμβλύνεται, ὁ ἵππος, τὸ ἄλογον ζῶον, γίνεται ὁ σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ ἐμπορεύματος. Αὐστηχῶς ἡμεῖς ἐνταῦθα οὐδένα φιλόφρονον πόθον δεικνύμεν πρὸς τὰ ζῶα καὶ ἐνόσφῃ ὁ ἄνθρωπος δὲν οἰκτερεῖ τὰ κτήνη ἀδύνατον εἶναι ν' ἀγαπήσῃ τὸν ὁμοῖόν του.

Καὶ ἐν ἀγγλικὸν ἐπιδόρπιον ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ πρώτου σχολιακοῦ ἔτους.

Ἀγγλόπαις ἐκλήθητο ἐμπροσθεν τῆς πύλης τῆς οἰκίας του. Εἰς τὴν ἀριστερὰν τοῦ χειρὸς ἐκράτει βρακίον καὶ εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ τεμάχιον ἄρτου. Εἰς ἀπόστασιν σκύλλος ἐκοιμήτο ξένου κυρίου. Τὸ παιδίον διὰ θωπευτικῆς φωνῆς καλεῖ τὸν κύνα παρ' αὐτῷ, ὅστις ἐσπευσεν ὅλως χαρὰ νὰ τιμήσῃ τὸν νέον πέπεισεν αὐτὸν μικρὸν τεμάχιον καὶ ἐνῶ ἐτοιμάζετο ἐκεῖνος νὰ τὸ καταβρωχθῇ τὸν κυτταρὸν ὑποὺς διὰ τῆς βλάβης. Ὁ κύων οἰμῶζον ἀπομακρύνεται τοῦ κακοῦ παιδός. Ἀγγλος τις ἐκ τοῦ ἀπέναντι εἶδε τὸ ἔτοπον τοῦ παιδός καὶ τὸν προσκαλεῖ ἀμέσως δεικνύων πρὸς αὐτὸν τὴν πλάνην πλήρη χρημάτων. Ἀλὲ ὅσα χρήματα θέλεις, τὰ δίδω μὲ εὐχαρίστησίν μου. Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νέος ἔθηκε τὴν χεῖρα νὰ τὰ λάβῃ κολαφίζεται δυνατὰ. — Διὰ τὴν μὲν κτύπῃ ὁ κύριος; — Ἀνταποδίδω πάραυτα ὅτι ἔπραξες πρὸς ὀλίγον ἄνευ ἀρρομῆς εἰς τὸν καλὸν κύνα τῆς συνοικίας. Ἐὰν τὴν εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν καλλιέργειαν διὰ τοιούτων σκληρῶν μέσων τὴν ψυχὴν σου ὅποιον ἄραγε θὰ ἦνε ἡ θέσις σου ὅταν μεγαλώσῃς. Καὶ τὰ ζῶα ἔχουν δικαιώματα ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῶν ἀνθρώπων τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἐνθυμοῦ ὅτι εἰσαι Ἀγγλος καὶ ὀφείλεις νὰ προστατεύῃς καὶ περιθάλπῃς τὰ κτήνη, ὅτινα σὲ ὑπηρετοῦν. ».

Ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ κατὰστασις τῶν κτηνῶν ἐν γένει εἶναι οἰκτρὰ καὶ ὁ χωρικός ἀγνοῶν τοὺς κανόνας τῶν κτηνοτρόφων τῆς Εὐρώπης ἐξακολουθεῖ τὴν πατροπαράδοτον περιποίησιν τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ ζώου. Ἐὰν οἱ γαίωκτῆμονες ἴδωσιν μικροὺς σταύλους ὅτι ἐμμελῶς αὐτοὺς οἱ χωρικοὶ καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἐξίς ἡθελε ἐξαπλωθῇ. Σήμερον ἐν καιρῷ χειμῶνος τὰ ζῶα στιβάζονται εἰς πενιχρὰ οἰκήματα καὶ ναυαυγάζονται ἐν μέσῳ τῆς μετριωτέρας τροφῆς τῶν ἀχέρων καὶ τοῦ καπνοῦ τοῦ προσεχομένου ἐκ τοῦ πυρὸς ὅπερ εἰς δύο βημάτων ἀπόστασιν διὰ τῶν χλοερῶν ξύλων οἱ χωρικοὶ ἀνέχονται τὰ ἀτυχῆ ζῶα δεμένα εἰς τὴν

φάτνην κυλίνονται ἐπὶ τῶν κοπράνων καὶ οὖρων, ὑποφωσκούσης δὲ τῆς ἡμέρας σπεύδουν εἰς τὰ ἔξω ὅπως διὰ τῶν ποδῶν ἀπωθήσονται τὴν χιόνα καὶ εὐρωσὶ ῥίχας πικρὰς, δι' ὧν ἐρεθίζουσι τὸν στομάχον. Τρέμουν τὰ ζῶα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὀρμιυτάτου ψύχους, ὅτινα ἀντὶ χρυσίου καὶ μετὰ τοῦ τόκου ἐπρωκτεῖται ὁ γεωργός, ὅστις ἀπὸ βλαστημῆς καὶ ἀποδότης εἰς τὴν κακίαν τοῦ τύχην τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν προβάλλει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τοῦ δέρματος, τὸ ὅποιον ἢ ὅλῃ πωλήσῃ εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἢ κατασκευάζει δι' αὐτοῦ τὰ πέδιλά του· τὸ πλεῖστον χρέος τῶν χωρικῶν πηγάει ἐκ τῆς ἀγορᾶς τῶν ζώων, ὅτινα ὀλίγον χρόνον τὰ μεταχειρίζεται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Μὴ λησμονήσωμεν δὲ καὶ τὸ βαρὺ φορτίον καὶ τὴν μάστιγαν, ἥτις ἀμειλίχως ταλαιπωρεῖ τὰ ζῶα. Ἀλλὰ καὶ ὑπάρχουν μηχαναὶ, ἀλλ' ἐνταῦθα τὰ πάντα διὰ τῶν ζώων μετακινούνται, ἐφ' ὧ εἶναι λυπηρὸν νὰ ὑποφέρουν τὰ κτήνη. Ἐὰν ἄρα γεωργὸς ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας μετανεχθῇ ἐντεῦθεν θέλει πτοηθῇ διὰ τὴν οἰκτρὰν θέσιν τῶν ἀροτριῶντων ζώων, ὁ ἄρα γεωργὸς τῆς Μ. Ἀσίας δίδει μέρος ἐκ τοῦ ἔργου τοῦτον ἐργάζεται καὶ τὰ σκεπάζει ὅταν φυσᾷ ὁ ἄνεμος καὶ ἐνόσφῃ αὐτὸς ἡσυχάζει, ὁ ἐδῶ ὅμως χωρικός διεσθύνεται εἰς τὴν γωνίαν τοῦ ἄρου, τρώγει καὶ συνδιαλέγεται, οἱ δὲ βίβες του ἵστανται κερρωμένοι εἰς τὸν αὐλάκα, ἔχοντες ἀντὶ τῆς τροφῆς τὸν ἄνεμον τῆς ἀνοίξεως ἢ τοῦ φθινοπώρου παρκαλύοντα τὰ πλευρά των. Αἰσθάνονται καὶ τὰ ζῶα καὶ σπεύδουν πέραντα ν' ἀνταποκριθῶν εἰς τὴν μικρὰν περιποίησιν τοῦ κυρίου των. Ὀλίγιστοι ὅμως ἐκ τῶν ὁθωμανῶν χωρικῶν καὶ χριστιανῶν πράττουσιν τοῦτο, διὸ παρατηρεῖται ὅτι καὶ ἐν μέσῳ θέρους τὰ ζῶα φθίνονται ἰσχνὰ καὶ ἄνευ τριχῶν, διότι ἡ κόπρος καὶ ἡ ἀκαθαρσία ἵνα μὴ μνησνεύσω τῶν φθειρῶν ἀρρήσεις αὐτὰς. Ὅταν καὶ ἐνταῦθα μεταβληθῇ ὁ βίος ἐπὶ τὸ φιλοφρονετικώτερον οἱ πάντες θὰ δίδωσι τὴν πλάνην καὶ θὰ σκεπθῶσιν περὶ αὐτῶν κάλλιον. Ἡ ἐπιδημία καὶ τὰ ἄλλα νοσήματα, καταστρεπτικὰ διὰ τὰ ζῶα, θὰ ἀρθῶσι καὶ οἱ κέλῃτες θὰ σκιρτῶσιν εἰς τὰς πεδιάδας.

Διανυκτερεύσας ἐν τινι γεωργικῷ χωρίῳ ὁ ἀτυχὴς χωρικός, ἀπολέσας τὰ τρία τέκνα του ἐκ τοῦ λαίμου ἐξήτει νὰ μάθῃ παρ' ἐμοῦ « ἐὰν ἐκ θεοῦ συνέβῃ ἡ καταδρομὴ αὐτῇ ἢ ἐκ τῆς μαγείας τῶν ἀνθρώπων ». Ἐφοβεῖτο μᾶλλον τὴν μαγίαν τῶν ἀνθρώπων ἢ τὸν θεόν· ἡ θνησιμότης παρὰ τοῖς χωρικοῖς εἶναι ἀνωτέρα πάντοτε τῶν γεννήσεων· ἡ γυνὴ ταλαιπωρεῖται πολὺ καὶ ζητεῖται μὲ τὸ κηρίον, φυγαδεύεται ἀντὶ χρημάτων καὶ μάστιχα κατὰ τὸν χειμῶνα. Ὁ ἱερεὺς ὅστις ἠθέλει τοὺς ἀνυψῶσι ὀλίγον, κηρύττων τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, τανύεται καὶ γινώσκει μόνον τὴν ἀθλῆντον κοιλίαν του.

Ἐν Μοναστηρίῳ, 23 Δεκεμβρίου 1892.

Α. ΤΣΙΜΙΣ.

Η ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΜΟΥΣΙΚΗ.

Τύποις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου καὶ τῇ Α. Θ. Π. Νοφύτῳ τῷ Η' ἀφιερωμένον ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς σύγγραμμα φέρων ἐν προμετωπίδι « Νικολάου Ε. Παγανῶ, διδασκαλίας τῆς καθ' ὅλου Μουσικῆς τέχνης ἵτοι Γραμματικῆ τῆς μουσικῆς γλώσσης ». Ἐπὶ τοῦ συγγράμματος τούτου, περιελθόντος εἰς γνῶσιν ἡμῶν, οὐκ ἀσκοπον οὐδ' ἀλυσιτελεῖς κρίνομεν νὰ φέρωμεν κρίσεις τινας τοσοῦτο μάλλον, ὅσοι ἕτερος εἴπω τις καὶ ἄλλος τριῶν τῆς μουσικῆς προλαβὼν ἡμᾶς ἐν τούτῳ, ἐδημοσίευσε διὰ τῆς « Νέας Ἐπιθεωρησεως » λαμπρὰν βιβλιοκρισίαν, τὴν πρωτοτυπίαν καὶ χρησιμότητα τοῦ βιβλίου διακηρύττουσαν. Τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως δὲν παρήλθεν παρ' ἡμῖν καὶ πολλοῖς πιστεύομεν ἄλλοις ἀπαρατήρητον ἐκ προηγουμένων ἐν ἐφημερίδι περὶ μουσικῆς δημοσιεύσεων. Ὅ,τι ἐν ἐκείναις εὐαρέστως διέγνωμεν, τοῦτο ἐν μεῖζονι βαθμῇ διὰ τῆς βιβλίου ταύτης ἐπιστάθη ἡμῖν, ἥλλος δηλονοῦν καὶ φιλοπονία ἀκάματος τοῦ συγγραφέως, οὐ μέντοι μετ' ἴσης κρίσεως καὶ προσοχῆς εἰς τ' ἀφορῶντα τὸ ποικίλον τῆς μουσικῆς ζήτημα συμβαδίζουσα. Ἐστὼ ἡμῖν συγγνώμων ὁ ἀκάματος συγγραφεὺς ἐὰν εἴπωμεν αὐτῷ παρηγοῖα ὅτι ἐκ τῆς ἐπανελημμένης μελέτης τοῦ συγγράμματός του, τὸ μὲν διὰ τούτου σκοπούμενον καλῶς ἐγνώμεν, τὸ δὲ κατὰ πόσον ἡ διδασκαλία τῆς καθόλου Μουσικῆς ἐστὼ καὶ μόνος τῆς ἱερᾶς συντελεῖται νῦν παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνεϊ οὐχί· ἀλλὰ δὲ πρόκειται μόνον περὶ τῆς διδασκαλίας θεωρητικῆς ἢ πρακτικῆς, ἰδοὺ τί ἐν τῷ προλόγῳ αὐτολεξεῖ περὶ μουσικῆς ὁ ἀξιοτίμος συγγραφεὺς ἐπαγγέλλεται. « Τὸ ἀνὰ χεῖρας ἡμῶν τοῦτο πόνημα » διδασκαλία τῆς καθόλου Μουσικῆς τέχνης, ἵτοι Γραμματικὴ τῆς μουσικῆς γλώσσης « καλούμενον προτίθεται τὴν μετὰ λόγου ἀναγραφὴν τῶν θεωρητικῶν ἐκείνων κανόνων, οἷτινες δίκην σταθερῶν θεμεθλῶν δύνανται χρησιμεῖσαι ἐνθεν μὲν εἰς τὴν ἀναστήλωσιν τῆς πεπτωκυίας ἡμῶν δημώδους τε καὶ ἱερᾶς μελωδίας, ἐνθεν δὲ εἰς τὴν ἀπαιστον κατασκευὴν μουσικῶν ὁργάνων, συμφῶνων τοῖς πατρίοις καὶ ἐκκλησιαστικοῖς ἡμῶν ἔθεσι, τοῦθ' ὅπερ λυσιτελεστάτον τυγχάνει καὶ ὑπὸ ἠθικὴν καὶ ὑπὸ ὑλικὴν ἐποψιν. Καὶ ὑπὸ ἠθικὴν μὲν, διότι θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ πάτρια ἡμῶν ἦθη καὶ ἔθιμα, ἵτοι εἰς τὸν ἀρχαιοπρεπῆ ἡμῶν χαρακτῆρα, ὑπὸ ὑλικὴν δὲ, διότι ἐγκαθιδρυμένης παρ' ἡμῖν τῆς ὁργανοποιίας θ' ἀποκτηθῶμεν α') ὄργανα μουσικὰ ἀποδιδόντα ἡμῖν μελωδίας συμφῶνους ταῖς φυσικαῖς ἡμῶν ἔξεσι καὶ β') ὁ ἀπαλαχθῶμεν τοῦ ἐξ Εὐρώπης πορίσμου τῶν μουσικῶν τούτων ὁργάνων ἀγοράζοντες, ὥς τοῦτο προεργήθη, τὴν γλαῦκα εἰς ἀξίαν ἀνδρόνος ».

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων καταφαίνεται ἀληθῶς πρωτοτυπία, ἥκιστα ὅμως ἀξιοζήλος, μουσικῆς συγγραφῆς, διαπραγματευμένης διὰ πρωτοτύπων σκέψεων καὶ ὁρισμῶν καὶ ἰδιόζοντος τῷ συγγραφεὶ εἰρμοῦ ἰδεῶν καὶ φρασεολογίας τὸ ὅλον ζήτημα ἐν ἑκατὸν περίπου σελίδιν· ἀλλ' ἡμεῖς μακρὰν πάσης προκαταλήψεως δὲν προτιθέμεθα νὰ ἐπιμεινωμεν εἰς δευτερεύοντα καὶ ἐπουσιῶδη ζητήματα, οἷον καὶ τὸ συνδέειν μουσικὴν ἀναμόρφωσιν πρὸς βιομηχανικὴν

καλύπτουσι διὰ μιλωτών και σκεπασμάτων. Εἴς ὀλιγώτερος πρὸς δρᾶσιν καὶ ἐν ἐπὶ πλέον βάρους.

17. — Καὶ ἕτερος ἐκ τῶν τοῦ πληρώματος, ὁ Porter, εἶνε ἄχρηστος καὶ ὑποφέρει δεινῶς. Μόλις δύναται ὑποσκάζων ν' ἀκολουθήσῃ ὀπισθεν ἡμῶν.

18. — Τὴν ἐσπέραν τῆς χθὲς οἱ ἡμέτεροι σάκκοι ἦσαν τόσῳ ἀπεσκληρυνμένοι, ὥστε μετὰ πολλοῦ κόπου ἤδυνήθημεν νὰ εἰσέλθωμεν ἐντὸς αὐτῶν. Ἡ ὄψις τοῦ πεδίου εἶνε ὀλοσχερῶς διάφορος. Ἐγκαταλιμπάνομεν τὴν χώραν τῶν ἐπιπέδων καὶ ὑπὸ λόφων περιβαλλομένων πάγων καὶ εἰσερχόμεθα εἰς νέα πεδία ἀρχαίας μορφώσεως, ἔχοντα ὕψη γιγάντια καὶ ἐπιφάνειαν ἀνώμαλον καὶ κεκαλυμμένην ὑπὸ πυκνῆς χιόνος. Τὸ βάδισμα εἶνε ἐπίπονον καὶ βαρὺ. Τὸ ἐν τῶν ἐλκλήθρων, ἡ Victoria, ἀνατρέπεται ὁ πρόσ-
θος ὀρθοστάτης, τοῦ ἑτέρου Marco-Polo, ἀναρπάζεται.

Διανυθέντα χμ. 18 1/2 κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ὀλιγώτε-
ρα τῶν 2.

19. — Ἡ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον πεδίων τοῦ πάγου διάβα-
σις ἐξακολουθεῖ οὕσα δυσχερεστάτη· πολλάκις τὸ ἐν τούτων κεῖται κατὰ 2 ἢ 3 μέτρα ὑψηλότερον τῶν παρακειμένων αὐτῶν. Ἀπο-
φασίζω, οὐχὶ ἄνευ στενοχωρίας, νὰ ἐγκαταλείψω τὴν μεγάλην λέμβον· ἐὰν ἐπέλθῃ ἡ τῆξις τῶν πάγων, ἡ μικρὰ λέμβος θὰ ἀρκέσῃ πρὸς μεταβάσιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τεμαχίου τοῦ πάγου εἰς τὸ ἕτερον.

20. — Ὁμίχλη ὕγρα καὶ διαπεραστική· ὁ ἀήρ εἶνε τόσῳ σκιερὸς, ὥστε μόλις δύναται τις ν' ἀνέυρῃ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ διὰ μέσου τῶν ἐκ πάγου πεδίων καὶ τῶν ἀπεράντων ἐκ πάγου βρά-
χων. Ἡ χιών εἶνε βαθεῖα.

21. — Τὸ θερμόμετρον δεικνύει μόνον — 28°, ἀλλ' ὁ ἀνεμος εἶνε φοιῶν· πολλοὶ μεταξὺ ἡμῶν πάσχουσιν ἐκ χειμέτων. Ἀπειράριθμοι ῥωγαὶ κεχυμένοι ὑπὸ τὴν χιόνα ἐκτείνονται ἀκτινῶδην καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις διακόπτουσαι τὴν πορείαν ἡμῶν. Κατὰ πᾶσαν στιγμὴν, τοῦ στερεοῦ ἐδάφους διαφεύγοντος ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, βυθίζομεθα ἐν τῇ χιόνι μέχρι τῶν ὤμων. Διανυθέντα χμ. 17· πραγματικὴ πρόοδος χμ. 3.

24. — Ἡ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ πεδίου τῆς ἡμετέρας κατασκη-
νώσεως ἄποψις, τῆς περὶ ἐκτάσεως προξενεῖ θλιβεράν εἰς τὴν ὀ-
φθαλμὸν αἰσθησίν· οὐδὲν ἄλλο βλέπει τις ἢ πελώρια τεμάχια πά-
γου, ὕψους 8 μέχρι 9 μέτρων, ἄμορφα, ἀτάκτως κείμενα. Ἐξ-
απέστειλα πρὸς τὰ ἔμπροσθεν ὑπολαβάρχον Parr μετὰ τῶν σκα-
πανέων αὐτοῦ· ἐργάζονται μετὰ δραστηριότητος· ἀνοίγεται ὁδὸς δύο χμ. μήκους. Ἐμπρός! Ἐχομεν τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι ὑπερ-
βαίνομεν τὸν 83ον παράλληλον.

26. — Αἱ σωρεῖαι τῆς χιόνος ἔχουσι πολλάκις πάχος 4 μέ-
τρων περίπου. Τὰ ἐκ πάγου πεδία, υπερβολικοῦ πάχους, ἔχουσι μετρίαν τὴν ἔκτασιν. Τὰ πέρατα αὐτῶν συνδέονται διὰ σειρᾶς συντριμμάτων, πλάτους 4 μέχρι 12 μέτρων, διὰ μέσου τῶν ὀ-
ποίων ἀνοίγομεν ἄτραπόν.

28. — Ἡμέρα στυγνὴ καὶ ὀμιχλώδης. Χιονίζει. Τὰ πάντα συντελοῦσιν εἰς ἐπιβράδυνσιν τῆς ἡμετέρας κινήσεως· φοικῶδες ἐκ πάγου λόφοι, βαθεῖαι χιόνες, ὀμίχλη πυκνὴ· ἡ ἐκλογὴ τῆς ὁδοῦ εἶνε δυσχερεστάτη· ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μέτρων· περὶ, πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰ κάτω, πανταχοῦ, τὸ αὐτὸ ὑπόλευκον καὶ πελιδνὸν χροῖμα. Τὸ ἐλκλήθρον ἐφ' ὃ κεῖ-
ται ὁ Porter κατακυλίσεται ἐπὶ τῶν συντριμμάτων τῶν πάγων. Διανυθέντα χμ. 11· πραγματικὴ πρόοδος 900 μ.

30. — Ἡ πτώσις τῆς χιόνος ἐξακολουθεῖ. Ἀδύνατον νὰ δια-
κρίνῃ τις πρὸ αὐτοῦ εἰς ἀπόστασιν δύο ἐλκλήθρων. Τὰ νὰ εἰσέλθῃ τις ἐν τῷ διαιδάλῳ τοῦ ἐκ πάγου κλυδωνος θὰ ἦτο ἐπικίνδυνος παρα-
φροσύνη.

2 μαΐου. — Οἱ ἀσθενεῖς ἡμῶν — τρεῖς τὸν ἀριθμὸν — δὲν ἔχουσι κάλλιον. Φοβούμεαι μήπως προσεβλήθησαν ὑπὸ στομακά-
κης (scorbut). Αἱ δυνάμεις ἀπάντων ἡμῶν φθίνουσι ταχέως.

3. — Ἡμέρα σκοτεινὴ καὶ ὀμιχλώδης. Ἡ ἔλκυσις τῶν ἐλ-
κλήθρων ὑπεράνω τῶν σωρεῶν τῆς χιόνος εἶνε δυσχερὴς καὶ ἐκ-
νευρίζουσα. Ἐν τῶν μεταφορικῶν ἡμῶν ἐτάφη ὀλοσχερῶς ἐν αὐτῇ, πρὸς ἀνέλκυσιν δὲ αὐτοῦ ἐκεῖθεν ἡναγκάσθημεν νὰ κενώ-
σωμεν αὐτὸ ἐξ ὀλοκλήρου.

4. — Ἡ χιών πίπτει ταχέως καὶ πυκνὴ. Οἱ νοσηλεύοντες βα-
λίνουσιν ἐπὶ τὰ γέριω. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνδρῶν πάσχουσιν ἐκ
δυσκαμψίας καὶ ἀλγηδόνων τῶν κνημῶν. Ἀδύνατον εἶνε νὰ ἐξακο-
λουθῇσιν βαδίζοντες διὰ μέσου τοῦ διαιδάλου τῶν ἐκ πάγου ὄγ-
κων καὶ ἐν μέσῳ τῆς πυκνοτάτης ὀμίχλης. Ἐστήσαμεν τὰς
σκηνάς.

5. — Ἡμέρα σκοτεινὴ καὶ στυγνὴ. Χιονίζει ἀδιαλείπτως. Ἀδύνατον εἶνε νὰ σκεθῇ τις περὶ προελάσεως ἐν τῇ ὀμίχλῃ
καὶ τῇ χιόνι ταύτῃ· θὰ μένωμεν ἐντὸς τῶν σάκκων ἡμῶν· οὕτω
τοῦλάχιστον ἐπὶ τινὰς ὥρας θ' ἀπαλλαγώμεν τῆς ὄψεως τῆς
περὶ ἡμᾶς ψυχρᾶς, θλιβερᾶς, ἀξένου σκηνῆς· ἥτις ἐκτείνεται
περὶ ἡμᾶς, καὶ ἐν ᾗ οὐδὲν ἀνακουφίζει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῆς
μονοτονίας λευκότητος τοῦ ἀπαισίου τούτου ὠκεανοῦ τοῦ πάγου
καὶ τῆς πάχνης.

6. — Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ διδῶμεν διεξόδον ἐν τῇ φοικῶδι λα-
θυρίθῳ, ἀνερριγόμεθα ἐπὶ τοῦ ὑψηλότερου τῶν περὶ ἡμᾶς ἐκ
πάγου λόφων· οὕτως εὐρισκόμεθα εἰς ὕψος 43 καὶ πλέον ποδῶν
ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ πεδίου. Ἡ ἐκ τοῦ ὕψους ἐκείνου
θεὰ οὐδὲν τὸ παρήγορον παρουσιάζει· ὁ ὀφθαλμὸς κατὰ πᾶσαν
διεύθυνσιν διατρέχει ἀπέραντον θάλασσαν ἐκ τεμαχίων πάγου,
πυκνῶν, συσσωρευμένων, ἐπικειμένων τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ. Θερ-
μοκρασία — 24°.

Διανυθέντα χμ. 11· πραγματικὰ ὀλιγώτερα τῶν 2.

7. — Ἀναχωροῦμεν μετὰ τοῦ πρώτου ἐλκλήθρου διὰ μέσου
τῶν ἐκ πάγου ἀπορρώγων. Δύο τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν, οἱ Pearce
καὶ Shirley, ἀδυνατοῦσι νὰ βαδίσωσιν. Κατακλίνουσιν αὐτοὺς
ἐπὶ τοῦ ἐλκλήθρου, ὅπερ σύρμεν ὅσῳ τὸ δυνατόν ἀπώτερον, εἴτα
ἐκφορτόνομεν αὐτὸ ἐκεῖ, ἐπιστρέφομεν μετ' αὐτοῦ κενῷ, ἐπανα-
φέρομεν αὐτὸ μετὰ τῶν ἀποσκευῶν, καὶ οὕτω καθεστῆς περὶ τῶν
λοιπῶν. Ἀλλ' αἱ συνεχεῖς αὐτὰι μεταβάσεις καὶ ἐπιστροφαὶ κα-
ταπονοῦσι τοὺς ἀνδρας.

8. — Τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ἡμετέρων σκηνῶν προσομοιάζει μάλ-
λον πρὸς κινήτην νοσοκομεῖον ἢ πρὸς κατοικίαν ῥωμαλέων ἐργα-
τῶν. Εἰς τοὺς τέως ἀναπήρους ἡμῶν προστεθῆσαν 4 τῶν ἀνδρῶν
τοῦ ἐλκλήθρου Marco-Polo, προσεβλήθοντες ὑπ' ὀφθαλμίας.

9. — Μετὰ πολλῆς τῆς διαρρηκτικῆς ἀνομολογοῦμεν ἡμῖν αὐ-
τοῖς ὅτι ἅπαντες οἱ ἡμέτεροι ἀσθενεῖς εἶνε πράγματι προσεβλη-
μένοι ἐκ στομακάκης. Οὐδεμία ὁδὸν ἐλπίς καλλιτερεῖσεως τῶν
πασχόντων ὑπολείπεται ἡμῖν πρὶν ἢ φέρομεν αὐτοὺς ὑπὸ ἄλλους
ὄρους διατροφῆς καὶ διαίτης. Ἀναχωρῶ τὴν ἡμέσειαν ὥραν μ. μ.
μετὰ τινος ἐλκλήθρου κατὰ τὸ ἡμισυ φορτωμένου καὶ δύο ἀσθε-
νῶν· σύρμεν αὐτὸ μέχρι τοῦ πέρατος τῆς χθὲς ἀνοίγεισης ὁδοῦ·
τῆς σκηνῆς στηθείσης καὶ τῆς θεραπευτικῆς ὑπηρεσίας ὀργανο-

θείσης, ἐπιστρέφομεν καὶ λαμβάνομεν δύο ἄλλους ἀπομάχους εἴτα
μεταφέρονται τὰ τελευταῖα ἐλκλήθρα καὶ οἱ 5 πτωχοὶ ἡμῶν
ἀνάπνῃ.

Ἡ ὁδὸς τῆς σήμερον ἦτο τοσούτῳ ἐλικοειδῆς ἐν μέσῳ τῶν
πάγων, ὥστε ἐδέησε νὰ διατρέξωμεν 12 καὶ 13 χμ. ἐν τῇ βαθυ-
τάτῃ χιόνι, ὅπως κερδίσωμεν ἐν καὶ ἡμισυ. Ὁργανωθέντος δὲ τοῦ
καταλύματος, ἀναχωροῦσιν οἱ σκαπάνες, ὅπως ἐτοιμάσωσι τὴν
ὁδὸν τῆς αὔριου.

Μετὰ σοβαρὰς μελέτας ἀποφασίζω ἄκων καὶ βιαζόμενος νὰ
θεωρήσω τὴν σταθμὸν τοῦτον ὡς τὴν τελευταίαν πρὸς βορρᾶν.
Πέντε ἀνδρες τῆς μικρᾶς ἡμῶν στρατιᾶς εὐρίσκονται εἰς κατά-
στασιν τελείας ἐκλύσεως· τέσσαρες ἄλλοι δεικνύουσι βάρεα συμ-
πτώματα τῆς ἀπαισίας μάστιγος· τὸ νὰ προχωρήσωμεν ἐπὶ πλέον
θὰ ἦτο ἔργον παραφροσύνης. Κατηναλώσαμεν πλέον τοῦ ἡμῶν
τροφῶν ἡμῶν· ἀνεχωρήσαμεν πρὸ 39 ἡμερῶν καὶ ἔχομεν
τροφὰς μόνον διὰ 31· ἡ φρόνησις, ἡ ἀριθμητικὴ, αἱ ὁδηγαί ἄς
ἐλθον, πάντα ταῦτα φράττουσιν ἡμῖν τὴν πρὸς τὰ πρόσω
πρόοδον.

12. — Ἐγκαταλείποντες τοὺς ἀσθενεῖς εἰς τὰς φροντίδας τῶν
μαγείρων, διευθυνόμεθα πρὸς βορρᾶν. Τὸ βάδισμα εἶνε δυσχερὲς·
βυθίζομεθα ἐν τῇ χιόνι μέχρις ὀσφύος, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐξαφανίζο-
μεθα σχεδὸν ὀλοσχερῶς ἐν ταῖς ῥωγαῖς. Τὴν μεσημβρίαν, ὀρί-
ζομεν τὴν ἡμετέραν θέσιν· 83° 20' 26"

13. — Ἀρχόμεθα τῆς πρὸς νότον πορείας. Ἀναχωροῦμεν
μετὰ δύο ἐλκλήθρων, ἐγκαταλείποντες ὀπισθεν ἡμῶν τὰς σκηνάς
τοῦ νοσοκομείου καὶ τοὺς δυστυχεῖς αὐτῶν ξένους. Διανύσαντες
διάστημά τι, ἐκφορτόνομεν τὰ ἐλκλήθρα καὶ ἐπαναφέρομεν αὐτὰ
εἰς τὸ μέρος τῆς κατασκηνώσεως. Ἀναξυεύζαντες πορευόμεθα διὰ
μικρῶν σταθμῶν, ἐπιβιβάζαντες ἀνὰ δύο μὲν ἀσθενεῖς ἐφ' ἑκατέ-
ρου τῶν ἐλκλήθρων, ἕτερον δὲ ἐπὶ τῆς ἐπὶ τοῦ μέζονος τεθειμένης
λέμβου, καὶ σύροντες πρῶτον μὲν τὰ δύο ἥττον βάρεα σκευοφόρα
ἐλκλήθρα δι' ἀγῆματος ἐξ ἀνδρῶν, εἴτα δὲ τὸ τελευταῖον δι' ἁ-
πάντων τῶν ὑμῶν ἀνδρῶν ὑποστρεφόντων. Κατὰ ταύτην τὴν
τάξιν γενήσεται τοῦ λοιποῦ ἡ ἡμετέρα πορεία.

14. — Καιρὸς ὀμιχλώδης· ὁ οὐρανὸς συγγέεται μετὰ τῶν πά-
γων· ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις πρὸ αὐτοῦ εἰς ἀπόστασιν δύο ἢ
τριῶν μέτρων. Οἱ πρόσκοποι δυσχερεστάτα ἀνευρίσκουσι τὴν εὐ-
πορον ὁδόν. Ἡ ὄρεξις ἡμῶν μειοῦται· μόλις καταναλίσκομεν τὸ
παρεχόμενον ἡμῖν ἡμιμίσριον (demi-ration). Οἱ ἀσθενεῖς μετὰ
μερίστης ἀπεργείας ἀποφασίζουσι νὰ λάβωσι τροφήν· ἡ μάστιγ-
σις τοῦ διπυρίτου, καὶ διαβεβρεγμένου ἔτι, παρὰ τίς γίνεται σφο-
δρῶν τοῦ στόματος ἀλγηδόνων.

15. — Βασανίζομεθα ὑπὸ δόψης, ἣν ἀδύνατον ἡμῖν εἶνε ν' ἀ-
νακουφίσωμεν κατὰ τὰς μὴ τακτικὰς ὥρας· τοῦτο διότι ἡ μικρὰ
τῆς καυσίμου ὕλης προμήθεια ἡμῶν οὐδόλως ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ
τήκωμεν τὸν πάγον ἢ μόνον κατὰ τὰς μεγάλας τῆς ἡμέρας ἐπι-
στάσεις. Σταθμὸς· χιλιόμετρα 1 1/2.

17. — Μετὰ μακρὰς σκέψεως, ἀποφασίζεται ἡ ἐγκαταλείψις
τῆς ὑπολειπομένης ἡμῖν λέμβου, ἅμα ὡς καὶ ἕτερός τις τῶν
ἡμετέρων ἀνδρῶν ἀποβῇ ἀνίκανος πρὸς ἔλκυσιν. Εἴς ἐπὶ πλέον
ἀσθενῆς ἀποτελεῖ νέον διὰ τὰ ἐλκλήθρα βάρος, ἀνάγκη δὲ νὰ
φθάσωμεν εἰς τὸ πλοῖον διὰ πάσης θυσίας πρὸ τῆς ὀλοσχεροῦς
ἐξαντλήσεως τῶν τροφῶν ἡμῶν.

18. — Τὸ ἐπὶ τῆς ἀνωμάλου ὁδοῦ καὶ τῆς βαθείας χιόνος
βάδισμα εἶνε ἐπιπονύατον· πολλάκις ἐπιβάλλεται ἡ στάσις ὀλο-

κλήρου τῆς παραπομπῆς καὶ ἡ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις πρὸς
ἀνεύρεσιν τῆς χαρκαθείσης ὁδοῦ ἔρευνα, ἥτις τοσοῦτον δυσχερὴς
ὕπὸ τῆς ὀμίχλης καθίσταται. Διάφορα σημεῖα προαγγέλλουσι
προσεχῇ μεταβολὴν τῆς καταστάσεως τοῦ φέροντος ἡμᾶς ἐδά-
φους· ῥωγμὴ παρατηρηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν πρὸ τριῶν ἐβδομάδων
εἶνε σήμερον ἐπακισθητῶς πλατυτέρα, ἀπώτερον δὲ τὸ μεῖζον
μέρος λόφου τινὸς ἐκ πάγου ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν αὐτοῦ καὶ
ἀνετράπη. Αἱ κινήσεις αὐταὶ συμβουλευούσιν ἡμῖν νὰ ἐπιταχύ-
νωμεν ὅσῳ τὸ δυνατόν τὴν ἡμετέραν ἀναχώρησιν.

17. — Οὐρανὸς κεκαλυμμένος· αἰφνίδιαι πτώσεις πυκνῆς χι-
όνος. Ἡ ὁδὸς εἶνε δύσβατος· οἱ ἀσθενεῖς ἡμῶν ὑφίστανται σφο-
δρὸς τιναγμούς. Δύο ῥωγαὶ ἐπλατύνθησαν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
διαβάσεως, τὰ ἐκ πάγου ἄρα πεδία ἤρξαντο μετακινούμενα.

22. — Ἀδιαλείπτως ἀσποπλάνυμεθα, καὶ ὅταν δὲ ἀνευρίσκο-
μεν τὴν διὰ τῆς σκαπάνης χαρκαθείσαν ὁδόν, δυσχερεστάτα ἐπα-
ναφέρομεν ἐν αὐτῇ τὰ ἐλκλήθρα. Διανυθὲν διάστημα· 1 1/2 χμ.

25. — Διερχόμεθα εὐρὺ πεδίων ὑπὸ βαθείας κεκαλυμμένων
χιόνος καὶ πεφραγμένων ὑπὸ μαστῶν, ἐφ' ὧν ἡ ἐργασία τῆς ἀνελ-
κύσεως τῶν ἐλκλήθρων εἶνε ἐκ τῶν ἐπιπονυωτάτων· ἀλλὰ καὶ ἡ
κατάβασις δὲν εἶνε ἥττον δυσάρεστος τοῖς ἀναπήροις, οἵτινες
μάλιστα ἔχουσι τὴν καιρὸν νὰ κυλισθῶσι πρὸς τὰ πλάγια πρὶν ἢ ὑπὸ
τοῦ ἐλκλήθρου καλυφθῶσιν.

26. — Μεσημβριοανατολικὴ καταιγίς, συνδυασμένη ὑπὸ ἀ-
φθόνων χιόνων, ἃς ὁ στρόβιλος περιστρέφει καὶ ἐπισωρεῖ. Ἰδοὺ
ἡμεῖς καταδεδικασμένοι εἰς ἐντελὴ ἀκινήσιν. Ἀδύνατον νὰ φορ-
τώσωμεν τὰ ἐλκλήθρα καὶ νὰ τοποθετήσωμεν ἐν αὐτοῖς τοὺς
ἀσθενεῖς, χωρὶς οὗτοι νὰ εἶνε σχεδὸν θαλαμμένοι ἐν τῇ πυκνῇ
δίνοι. Ἄλλως τε δὲ πῶς θὰ διέκρινε τις τὴν ὁδόν, καὶ εἰς ἀπό-
στασιν ἐπὶ ἴσην περὶ τὸ μῆκος ἐνὸς ἐλκλήθρου;

27. — Ἡ μεγάλη ποσότης τῆς καταπεσούσης χιόνος καθιστᾷ
δυσχερεστάτον τὸ βάδισμα, τῆς θερμοκρασίας δὲ ἀνυψουμένης, ἡ
χιών μεταβάλλεται διὰ τήξεως εἰς γλοιώδη βόρβορον· συμπῆγνυ-
ται περὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν καὶ περὶ τοὺς παγοδότας (patins)
τῶν ἐλκλήθρων, ὧν ἡ ἔλκυσις ἀποβαίνει ἐπὶ μᾶλλον κοπιώδης....
Ἡ κατάστασις τῶν ἀξιωματικῶν εἶνε καλὴ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ
τῶν ἀνδρῶν τοῦ πληρώματος, πλὴν δύο. Ἡ γγικεν ἡ ὥρα τῆς
ἐγκαταλείψεως τῆς λέμβου καὶ τῶν μὴ ἀπολύτως ἀναγκαίων
ἀντικειμένων. Ὡς μόνος ὑπολείπεται ἡμῖν σκοπ' ἡ ὅσῳ τὸ
δυνατὸν ταχύτερα εἰς τὸ πλοῖον ἀφίξις.

. . . 31. — Ὁ καλύπτων μικρὰν τινὰ λίμνην πάγος ῥήγνυται
ὑπὸ τὸ ἐν τῶν ἐλκλήθρων, μετὰ μεγάλου δὲ κόπου κατωρῶθη νὰ
παρακλωθῇ ἡ ὀλοσχερὴς τοῦ ἐλκλήθρου καταβύθις, ἥτις θὰ ἦτο
ὀλεθρία εἰς ἕνα τῶν δυστυχῶν ἀναπήρων, στερεῶς ἐπὶ τούτου
προσδεδεμένος.

Ἡ βία τοῦ πνέοντος ἀνέμου ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ σταθμεύσω-
μεν· ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις πρὸ αὐτοῦ εἰς ἀπόστασιν δύο βη-
μάτων. Ἡ ἀδιαλείπτως πίπτουσα χιών καὶ ἡ ὑπὸ τῶν συστρε-
φόμενων πνευμάτων τοῦ ἀνέμου ἐγειρομένη καθιστᾷ τὰ ἐνδύματα
ἡμῶν διάβροχα. Ἐσμὲν διάβροχοι, κατεψυγμένοι, τρέμοντες ἐκ
τοῦ ψύχους. Διανυθὲν διάστημα· ὀλιγώτερον τοῦ ἐνὸς χιλι-
μέτρου.

1 ἰουνίου. — Αἱ καταιγίδες διαδέχονται ἐναλλάξ τὰς πτώσεις
τῆς χιόνος. Ἡ ἀρχαία ἡμῶν ὁδὸς εἶνε ὀλοσχερῶς πεφραγμένη·
ἀναγνωρίζομεν αὐτὴν μόνον διὰ τῶν τότε ἀπορριφθέντων ἄκρων
τῶν σιγάρων ἢ τῶν ἐκ λευκοσιδήρου κυτῶν, ἅτινα ἀποτελοῦσι

τὰ ἔχνη τῆς πρώτης ἡμῶν διαβάσεως. Τὸ βᾶδιμα εἶνε δυσχερές-στατον· ἐνίοτε βυθίζομεθα μέχρι τῶν ὤμων.

2. — Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσθενῶν αὐξάνει ἐπὶ πλέον. Ὅκτω μό-νον ὑπολείπονται, ὧν δύο ἀξιωματικοὶ καὶ ἑξ ἄνδρες, βεβαίως οὐχὶ ἐντελῶς ὑγιεῖς. Πέντε ἀσθενεῖς κατὰ κινεῖται ἐπὶ τῶν ἐλκῆ-θρων, οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες μολὶς δύνανται νὰ σύρωνται χωλῶ-ντες ὀπίσθεν αὐτῶν. Βαδίζομεν κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν: ἅπαντες οἱ ἄνδρες σύρουν τὸ μέγα ἐλκῆθρον ὅσῳ τὸ δυνατόν ἀπώτερον· εἴτα ἐπιστρέφουμεν καὶ λαμβάνομεν τὰ λοιπὰ δύο, εἰς δύο δίγρη-μένοι τμήματα. Προσθετόν εἰς ταῦτα ὅτι, ὀριστικῶς ἀπολέσαντες τὰ ἔχνη τῆς ὁδοῦ, ἀναγκαζόμεθα ν' ἀναλάβωμεν τὴν σκαπάνην καὶ τὰ πτύα.

4. — Προπορεύομαι τῶν ἐλκῆθρων καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου φθάνω εἰς τὴν παραλίαν μετὰ τοῦ ὑποπλοιάρχου Parr. Ἀνευ-ρίσκουμεν ἐκεῖ πρόσφατα ἔχνη βημάτων ἀνθρώπων καὶ ἐνὶ ὑπὸ κυνῶν συρομένου ἐλκῆθρου. Σημειώσις τις πληροφρεῖ ἡμᾶς ὅτι ὁ πλοίαρχος μετὰ δύο ἀνδρῶν ἐφρασεν ἐνταῦθα καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὸ πλοῖον! Ἐπιστρέφουμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἄνδρας.

6. — Ἡ μόνη ὑπολειπομένη ἡμῖν ἐλπίς πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀσθενῶν ἡμῶν εἶνε ἡ ταχίστη αἰτήσις βοήθειας. Ἀποφασίζεται ἡ εἰς τὸ πλοῖον ἀναχώρησις τοῦ Parr τὴν πρωίαν τὴν αὖριον. Μόνος θὰ διατρέξῃ, ἐν μέσῳ τῶν βαθέων σωρῶν τῆς χιόνος καὶ τῶν ὑψηλῶν ἀπορρώγων τοῦ πάγου, τὰ ἀπὸ τοῦ Alerie χωρί-ζοντα ἡμᾶς 55 χιλιόμετρα.

7. — Ἀπαντες οἱ ἡμέτεροι πάσχουσι καὶ μολὶς δύνανται νὰ κινήσιν. Ὁ εἰς τούτων, ὁ Porter, εἰς κακίστην εὐρίσκειται κατάστασιν.

8. — Ὁ δυστυχὴς Porter ἀπέθανε. Τὸ νεκρικὸν σῆμα κα-ταβιβάσαντες μεσίστιον καὶ διὰ τῆς ἐθνικῆς σημαίας καλύψαντες τὸ σῶμα, ἐγκαταλείπομεν ἅπαντες, πλὴν τῶν τεσσάρων βαρύτε-ρων ἀσθενούντων, τὴν σκηνήν, τὴν 9ην τῆς πρωίας ὥραν· τῆς νεκρώσεως ἀκολουθίας ἀναγνωσθείσης, ἐμπιστευόμεθα τὰ λείψανα εἰς τὴν πεπηγυῖαν αὐτῶν κχιτοικίαν. Χονδροειδὴς σταυρὸς μετὰ καταλλήλου ἐπιγραφῆς, κατασκευασθεὶς ἐκ μιᾶς κώπης καὶ ἐξ ἐνὸς ὀρθοστάτου τοῦ ἐλκῆθρου, ἐτέθη ἐπὶ τοῦ τάφου.

9. — Οἱ ἀσθενεῖς ἡμῶν εὐρίσκονται εἰς κατάστασιν μεγίστης ἐκλύσεως. Ἀπάντων οἱ ὀφθαλμοὶ μετ' ἀγωνίας στρέφονται πρὸς νότον. Σημειοῦται ἐν τῇ ὁμίλῃ σκοτεινόν τι ἀντικείμενον προ-χωρῶν ταχέως· αἰσθανόμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς καταβυθισμένους ὑπὸ τῆς συγκινήσεως. Εἶνε ἄμαξα συρομένη ὑπὸ κυνῶν, ἐφ' ἧς ἐπι-βαίνουν δύο καὶ τρεῖς τοῦ Alerie! Μολὶς δύνανται οἱ ἡμέτεροι ἄν-δρες νὰ ζητωκραυγίσωσιν πρὸς ἑκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐ-τῶν. Γενικὴ χειραψία. Πληροφοροῦσιν ἡμᾶς ὅτι ὁ πλοίαρχος καὶ ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ καταφθάνουσι ἐπὶ κεφαλῇς ἀπαστολῆς ἐφοδίων.

10. — Ἡ συνδεία τοῦ πλοιάρχου καθίσταται ὁρατή. Δια-τάσσω τὴν διὰ σημαιῶν διακόσμησιν. Τὴν μεσημβρίαν καὶ 45 λεπτά, δεχόμεθα ἐγκάρδιον τῶν ἡμετέρων φίλων ἐναγκαλισμόν. Ὁ χρόνος ἐπείγει· ἀναχωροῦμεν ἀμέσως, τῶν βαρύτερων ἀσθε-νούντων κατακλιθέντων ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῶν κυνῶν συρομένου ἐλ-κῆθρου.

13. — Αἱ κνῆμα ἡμῶν εἶνε λίαν ἐξησθενημένοι, ἀλλ' ἡ ἰδέα τῆς προσεχούς ἐν τῷ πλοίῳ ἐπανόδου ἐνισχύει ἡμᾶς εἰς τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν.

Τέλος φθάνομεν εἰς τὸ πλοῖον τὴν 1 1/2 ὥραν τῆς πρωίας τῆς Παρασκευῆς, 14 ἰουνίου.

Καὶ αὕτη μὲν ἡ περίληψις τῆς ἐπισήμου τοῦ Mar- kham ἐκθέσεως, ἥτις, νομίζομεν, καὶ μόνη ἴσκει ὅπως δώσῃ ἡμῖν ἰδέαν τῶν δυσχερειῶν, αἵτινες πα-ρουσιάζονται κατὰ τὰς ἐκάστοτε εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας ἢ πεπηγυῖας χώρας ἐκδρομὰς. Καταδει-χθέντος δὲ διὰ τῶν πολυαριθμῶν δοκιμῶν, περὶ τι-νων μόνον τῶν ὁποίων ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἐν ταῖς στήλαις ταύταις δημοσιευθείσῃ σειρᾷ τῶν ἡμετέρων περὶ πολικῶν ἐκδρομῶν ἄρθρων, ὅτι ἀδύνα-νος εἶνε ἡ διὰ πεζοπορίας κατάκτησις τοῦ πόλου, ὁ ἀτρόμητος θαλασσοπόρος κ. Fridtjof Nansen, οὐ-δινος τὴν ἀναχώρησιν ἐγκαίρως κατεστήσαμεν γνω-στὴν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις,¹ ἀνέλαβε τὴν ὀρι-στικὴν τοῦ προβλήματος λύσιν, μετ' ἐπισταμένην μελέτην τῶν αἰτίων, ἅτινα παρεκώλυσαν τὴν μέχρι τοῦδε ἐπιτυχίαν τοῦ μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς καὶ ἀξιοθαυμάστου ἐθελουσίας ἐπιδιωχθέντος σκοποῦ. Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης ὁ Nansen ἐπέσθη ὅτι τὸ ναυάγιον τῶν μέχρι τοῦδε πρὸς κατάκτησιν τοῦ πό-λου ἐκδρομῶν δέον ν' ἐμποδῇ εἰς τὴν μὴ ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τοῦ δρομολογίου, ὅπερ κατὰ ταύτας ἡκο-λοῦθησαν. Τῷ ὄντι, γνωστὸν τυγχάνει ὅτι τῶν ἐν ταῖς πολικαῖς θαλάσσαις ρευμάτων, τὰ μὲν φέρονται ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, οἷον τὸ παραρρέον τὰς ἀνα-τολικὰς τῆς Γροιλανδίας μέγα πολικὸν ρεῦμα, τὰ δὲ ἔχουσι διεύθυνσιν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, καὶ τοι-αῦτα εἶνε τὰ διαρρέοντα τοὺς πορθμοὺς τῆς Ζέμλας καὶ τοῦ Βέριγκ, ὡς καὶ τὰ γεννώμενα συνεπείᾳ τῆς ῥοῆς τῶν πολυαριθμῶν τῆς Σιδηρίας ποταμῶν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ρεῦμα, ὅπερ ὁ κ. Nansen ἔχει τὴν ἀξιοθαυμάστον πεποιθῆσιν ὅτι θὰ συναντήσῃ περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Λένα, ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν σύμπαν-τος τοῦ τολμηροῦ ὁδὸν καὶ μεγαλοφυοῦς αὐτοῦ σχε-δίου. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ ρεύματος τούτου κεῖται διὰ τὸν ἀτρόμητον ἄνδρα ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως. Τὰ συντρίμματα τῆς πρὸ τῶν Σιδηρικῶν νήσων ἀθα-νισθείσης Jeannette συνελέγησαν ἐπὶ τῆς μεσημβρι-νοδυτικῆς τῆς Γροιλανδίας ἀκτῆς, ἐπ' αὐτῆς δὲ ἀνευρέθη ἄρπαγν προερχομένη ἐκ τῆς Alaska, ἥτις διέπλευνεν οὕτω σύμπασαν τὴν πολικὴν θάλασσαν. Ἡ ἀφθόνως ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τῆς Γροιλανδίας ἀκτῆς παρασυρομένη ξυλεια προέρχεται τὸ μὲν ἐκ τῆς Ἀμερικῆς, τὸ δὲ ἐκ τῆς Σιδηρίας, ἐπομένως τὸν αὐ-τὸν διανύει δρόμον. Ἐπὶ τούτων καὶ ἄλλων γεγονό-των ἐστίτηξεν ὁ Νορβηγὸς θαλασσοπόρος τὸ μεγαλε-πύδολον αὐτοῦ σχέδιον. Ἀλλά, καίπερ πλήρης πε-ποιθήσεως, οὐδομῶς παρέλειψεν ὁ Nansen τὴν ἐφαρ-μογὴν πάντων τῶν μέτρων δι' ὧν θὰ δυνήθῃ νὰ ἀγάγῃ εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἐν αὐτοῦ ἀναληφθὲν σχέδιον. Γνωστὸν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τυγ-χάνει ὅτι ὑπὸ τὰς ἀμέσους ὁδηγίας αὐτοῦ κατε-σκευάσθη ἐν τῷ ὄρμῳ τοῦ Redvig παρὰ τὴν Laurvig (Νορβηγία) πάγων, 350 τόνων χωρητικότητος, οὗτι-νος τὸ σχῆμα διαφέρει οὐδὲν ὀλίγον ἀπὸ τῶν τῶς ἐν τοιαύταις περιστάσεσι χρησιμοποιηθέντων. Τὸ πλοῖον τοῦτο χαρακτηρίζεται ἰδίᾳ ἐκ τῆς στερεότη-τος τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ, διότι πρὸς τοῦτο ἐχρη-

1) Ἡ ἀναχώρησις ἐγένετο τὴν 13/25 ἰουνίου ε. ε.

σιμοποιήθησαν σκληρότατα καὶ παχύτατα ξύλα, τρι-πλοῦν ἀποτελοῦντα θώρακα, ὁ δὲ νῆας μὲν ἔτι ἐνεκα τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ θὰ συνιστᾷ τοῦτο ἀφ' ἐνὸς μὲν ν' ἀντέχῃ εἰς τὰς πιέσεις τῶν πλωτῶν πάγων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐπικρατῇ δι' ὀλισθησεως ἐπ' αὐτῶν. Τὸ πλοῖον ἐν ἄλλοις εἶνε ἐφωδιασμένον δι' ἀεροστάτου σχοινοδέτου (sarpif), δυναμένου ν' ἀναθῇ εἰς μεγάλα ὕψη πρὸς ἐνδιαφεροῦσας ἐπισκο-πήσεις, ὡς καὶ δι' ἐλαφρῶν καὶ φορητῶν λέμβων, αἵτινες προορίζονται ὡς καταφύγια, ἐν ᾗ περιπτώσει (καίτοι τοῦτο ἀντίκειται εἰς ἀπάσας τὰς τοῦ Nansen βλέψεις) ἵθελον ἀναγκασθῇ νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ πλοῖον.

Εὐχόμεθα αὐτῷ ἀπὸ ψυχῆς εὐπλοίαν καὶ ἐπιτυχίαν.

ΗΛ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ τελευταῖον ἐξ Ἀθηνῶν ταχυδρομεῖον οὐδὲν μὲν ἐκόμισεν ἡμῖν ἄξιον λόγου ὡς πρὸς τὴν πορείαν τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν πραγμάτων, διαμενόντων ἐν τῇ αὐτῇ σταδίῳ καταστάσει, ἐγνώρισεν ὅμως ἡμῖν τὴν κατὰ πάντα αἰσίαν γέννησιν καὶ δευτέρου υἱοῦ τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου Κωνσταντίνου, ὅπερ ἀπο-τελεῖ ἐν τῇ παρούσῃ μάλιστα δυσθύμῳ περιόδῳ εὐ-φρόσυνον τῷ ἑλληνικῷ λαῷ καὶ παντὶ φίλῳ τῆς Ἑλ-λάδος γεγονός, ἅτε διὰ νέου κρίκου συνδέον τὸ ἔθνος πρὸς τὴν ὁσιμῆραι δημοτικωτέραν γινομένην δυνα-στείαν, τὴν μόνον ἀναντιρρήτως ὑπολειπομένην ἄγ-κυραν σωτηρίας, ὡς καὶ τὴν ἄρσιν πάντων τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν προκυψάντων τεχνικῶν κωλυ-μάτων ἐν τῇ κορινθιακῇ διώρυγῃ, ἥς ὀριστικῶς πλέον ἐνώπιον τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν τελοῦνται σήμερον πανηγυρικῶς τὰ ἐγκαίνια, γεγονός καὶ τοῦτο ἱκανῶς ἀνακουφιστικὸν ἀπὸ τῆς βαρυθυμίας, ἥτις πιέζει τὸ ἑλληνικὸν ἐπὶ τῇ παρατά-σει τῆς οἰκονομικῆς καχεξίας καὶ ταῖς ἐξ αὐτῆς διπ-νεκῶς συμβαινούσαις ἰδιωτικαῖς οἰκονομικαῖς κατα-στροφαῖς. — Ὑπὸ τὴν ἐποχὴν μάλιστα ταύτην τὸ δεύτερον τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος γεγονότων δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ πολλὰς ἐλπίδας, ἀφοῦ πανθομολογοῦ-μενον τυγχάνει ὅτι πᾶν προστιθέμενον μέσον συγκοι-νωνίας, μάλιστα διεθνούς, καὶ νέαν πηγὴν εὐμε-ρίας καὶ πλούτου δύναται ν' ἀποτελέσῃ. ὅταν ὁ δυ-νάμενος ὑπὲρ πάντα ἄλλον νὰ ἐπωφεληθῇ ἐξ αὐτοῦ λαὸς γινώσκῃ νὰ ἐκμεταλλευσθῇ προσεκκόντως ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀναπτύξεως, τῆς ἠθικῆς, τῆς βιομηχανι-κῆς καὶ τῆς ἐμπορικῆς, τὴν στενωτέραν οὕτω γι-νομένην συνάφειαν αὐτοῦ πρὸς τὰς ἐστίας τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. — Ἐπειτα ἡ αἰσία συντέ-λεις τοῦ μεγάλου τούτου δημοσίου ἔργου δύ-ναται καὶ δι' ἄλλον τινὰ λόγον νὰ παρέχῃ ἀμι-γῇ τὴν ἀπ' αὐτοῦ εὐφροσύνην. Κατ' οὐδὲν ἐπι-ρεάσασα τὸ δημόσιον ταμεῖον, δὲν κινδυνεύει διὰ τῶν μεταγενεστέρων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους ἀποτελεσμάτων αὐτῆς νὰ προσε-νῇ ἐν τῷ μέλλοντι τὰς ἀπογορευσεὶς ἐκείνας, αἵτινες διὰ τὴν ἀπὸ τινος χρόνου ἀποκαλυφθεῖσαν

μετὰ πάντων τῶν ἀεθρίων ἐπακολούθων αὐτῆς κα-τάστασιν ἡμαῦρσαν τὴν χαράν. Ἦν ὁ Ἕλληνας τῶς ἡσθάνετο, βλέπων συντελουμένας ἀλλεπαλλήλους τὰς διαφόρους σιδηροδρομικὰς γαμμάς, ὧν ἡ δια-δανείων καὶ τῶν πολυθυλλήτων ἐκείνων οἰκονομι-κῶν συνδυασμῶν τοῦ κ. Τρικούπη κατασκευὴ ἐπὶ-νεγκε κατὰ μέγα μέρος τὰς παρούσας δυσχερείας.

Ἡ ἐκδοσις τῶν τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ διεξα-χθεῖσων βουλγαρικῶν ἐκλογῶν ἦν νίκη αὐτῆς τοῦ κ. Σταμπούλφ. — Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, εἰς ὃ εἰχομεν ἦδη προδιατεθειμένον τὸν ἀναγνώστην, ὑπομνήσαν-τες αὐτῷ τὴν περὶ τὸ δημιουργεῖν εὐνοϊκὰς αὐτῷ πλειονοψηφίας δεινότητα τοῦ βουλγάρου πρωθυπου-γοῦ, οὐδένα βεβαίως θὰ ἐκπλήξῃ· λεπτομέρειαι τινες ὅμως περὶ τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς τὸν νέον αὐτοῦ θρίαμβον κατήγαγεν ὁ πρῶτος τῶν συμβούλων τοῦ πρίγκιπος φερδινάνδου, περιστάσεων δέ, αἵτινες δηλοῦσι φανερά τὰ μέσα, δι' ὧν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐπετεύχθη, ἐξηγοῦσιν ἐτι μᾶλλον τὸ πρᾶγμα, μάλιστα δὲ τὴν μικρὰν ἐπιδράσιν, ἣν ἐπὶ τοῦ ἀπο-τελέσματος τούτου ἠδυνήθη ν' ἀσκήσῃ ἡ ὁρωδὴ ποτα-ζωτικώτερον καὶ θαρραλέωτερον, ἱκανῶς δὲ συντε-ταγμένως ἐνεργήσασα νῦν ἀντιπολίτευσις. — Αἱ πε-ριστάσεις αὗται εἶνε ἡ ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος ἀποχὴ τοῦ πλείστου τῶν ἐκλογῶν, ἡ εἰς τὰς κάλπας δὲ προσέ-λευσις μόνον τῶν διατεθειμένων νὰ ὑπερψηφίσωσι τῶν κυβερνητικῶν ὑποψηφίων. Καὶ πρὸς πίστωσιν τοῦ λόγου ἀρκεῖ ἐν μόνον παράδειγμα, τὸ τῆς σχετι-κῶς μάλιστα ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ προηγουμένης καὶ φυσικῶς μάλιστα δυναμένης νὰ ἐνδιαφέρεται περὶ τῆς τύχης τῆς πατρίδος περιφέρειας, τῆς Σοφίας. Τίς ἡ-δύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἐκ τῶν δεκατετρακιςχιλίων ἐκλογῶν τῆς περιφέρειας ταύτης παρὰ τὸ ἐξαιρετι-κὸν ἐνδιαφέρον, ὅπερ δι' οὗς ἐν τῇ τῆς παρελθούσης κυριακῆς Ἐπιθεωρήσει ἡμῶν λόγους εἵπομεν ἔφερε νῦν ὁ ἐκλογικὸς ἀγὼν, θὰ προσήρχοντο εἰς τὰς κάλ-πας μόνον τριςχιλίοι καὶ 128 πολῖται, οἵτινες ἅπαν-τες σχεδὸν (3140) θὰ ὑπερψηφίσουν τοῦ κ. Σταμπού-λφ; Καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα οὕτως ἐγένετο, μαρτυροῦν πλέον ἢ ἐπαρκῶς τὴν τελειότητα, εἰς ἣν τὴν τέχνην τοῦ διεξάγειν συνταγματικὰς ἐκλογὰς προήγαγεν ὁ ὑπὲρ τῶν βουλγαρικῶν ἐλευθεριῶν, ὡς ἀπειλουμένων ὑπ' οὐκ οἶδαμεν τίνος, κοπτόμενος ἀδιακόπως πρόε-δρος τοῦ ἐν Σοφίᾳ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἡ τε-λειότης αὕτη συνίσταται εἰς τὸν ἀπλοῦν καὶ καθα-ρὸν ἀποκλεισμόν τοῦ ἐκλογικοῦ περιβάλλου ἀπὸ παν-τὸς ὑπόπτου ἀντιπολιτευτικῶν προθέσεων, διεξαγώ-μενον εἴτε δι' ἀπειλῶν καὶ προηγουμένης ἐκφοβήσεως καὶ βίας εἴτε δι' ἄλλων μέσων, τὸν αὐτὸν ὑπηρετοῦν-των σκοπόν. — Ἀλλ' ἡ ἀναλογία τῶν ἀποσχόντων πρὸς τοὺς προσεζελόντας, τῶν πρῶτων ὑπερβαίνοντων τὰ τρία τέταρτα τῶν ἐκλογῶν, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἐκ-λογικὴν περιφέρειαν Σοφίας, ἥς τοὺς ἀριθμοὺς ἔχο-μεν ὑρ' ὅψει, εὐλόγως δὲ δυναμένων νὰ λογισθῶσιν ἐν τοῖς ἀντιπολιτευομένοις, δὲν ἀποδεικνύει ἡλίου φαεινότερον ὅτι ἐλαχίστη μόνον τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ μειονοψηφία ἐξακαλουθεῖ συντασσόμενη τῷ δημιουργῷ τῆς ἐνεστώσης τραγελαφικῆς θέσεως τῆς ἡγεμονίας, ὅτι δὲ ἡ μεγίστη τοῦ ἔθνους πλειονότης διείδεν ἐπὶ τέλους ποῦ ἄγει τὴν χώραν ἢ ἀρχομανία ἐνὸς ἀνδρός, χάριν τοῦ ἰδίου συμφέροντος μὴ ὁ-

κινούντος να θυσιάση το τε παρόν και το μέλλον, τα τε πολιτικά και τα εκκλησιαστικά συμφέροντα της πατρίδος αυτού; — Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀναντιρρήτως πρόοδον, ἀλλ' ἀτυχῶς πρόοδον, ἥς ἀρνητικῶς μόνον μέχρι τοῦδε ἐνεργοῦσι τὰ ἀποτελέσματα, οὗ ἕνεκα και ἐπὶ πλεον ἢ τοῦ ὑφ' ἐστῶτος κυβερνητικοῦ ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ καθεστῶτος ἐξασφάλισις — ἀν μὴ τι ἐπέλθῃ ἀπρόοπτον — ἐπὶ μίαν ἐστὶ ὅλην πενταετίαν, ἐνῶ ἐνεργοτέρα τις τοῦ φρονήματος της χώρας ἐκδηλώσῃ δι' εὐσταθεῖς ἀπαιτήσεις της ἐκλογικῆς ἐλευθερίας ἡδυνάτο νὰ καταστήσῃ διάφορον ὅλως τὴν ἐκδοσὶν τοῦ ἀγῶνος της παρελθούσης κυριακῆς. — Νῦν ὑπολείπεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐλέγχου, ὃν ἐπὶ τῶν κυβερνητικῶν πράξεων ἐλευθερώτερον και μετὰ μείζονος ἥδη ἢ τὸ πρὶν κέρους θ' ἀσκήσῃ ἢ ὅπως δῆποτε πλεον ἔργῳ ὑψισταμένη ἀντιπολιτευσις. Ἄν μὴ ὁ ἐλεγχος οὗτος, ἐν τε τῷ βουλευτηρίῳ και διὰ της δημοσιογραφίας ἐνασκούμενος, ἐπενέγκῃ τὴν ἐπίσπευσιν της λύσεως, ἐπωφελοῦμενος ἐκ τῶν τυχόν ἐπελευθερωμένων ἀπρόοπτων, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐνδομύχων διαθέσεων τοῦ πρίγκηπος Φερδινάνδου, πάντως ὅμως θὰ παρασκευάσῃ ἐπαρκῶς τὰ πράγματα, ὅπως ἡ νῦν ἀρχομένη νέα κοινοβουλευτικὴ περίοδος ἀποθῇ ἢ τελευταία της τοῦ κ. Σταμπούλῳ. Ἡ ἐλπίς ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀνάγκας της χώρας, ἐπαιγόντως ἀπαιτούσας τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῆς ἀπὸ της παρούσης καταστάσεως, εἶνε ἱκανῶς ἀπομακρυσμένη· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ὁ καρπὸς της κατὰ τὰς παρούσας ἐκλογὰς παθητικῆς πολιτικῆς τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ.

Ὡς ἀσφαλῶς προσεβλέπετο, οἱ Σιαμαῖοι, ἐλπιδαντες ἐπὶ τῇ ἐνεργῷ ὑποστηρίξει τῶν πατρῶων αὐτῶν Ἑλλήνων και ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταύτῃ σκαιῶς μὲν κατ' ἀρχὰς πολιτευθέντες και τὴν Γαλλίαν πρὸς ἑαυτοὺς ἐκπολεμώσαντες, ἀμφιδόξως δὲ εἶτα ἐν τῇ πρὸς τὸ γαλλικὸν τελεσίγραφον ἀπαντήσῃ αὐτῶν προσενηχθέντες, ὅτε εἶδον τὰς μὲν ἀκτὰς αὐτῶν ἀποκλεισμένας ὑπὸ τῶν πλοίων της Δημοκρατίας, τὸ ἐμπόριον αὐτῶν διακοπτόμενον και τοὺς λιμένας ἀπειλούμενους ὑπὸ τῶν γαλλικῶν τηλεβόλων, τὴν δὲ προστάτιδα και ὑποκινήτριαν αὐτῶν Ἀλβιδὼνα ἀρκομένην εἰς πλατωνικὰς τινὰς μὲν ἐκφράσεις ἀποδοκιμασίας ὡς πρὸς τμημὰ τι τῶν ἐδαφικῶν ἀξιώσεων τοῦ γαλλικοῦ τελεσίγραφου, ἐφ' οὗ και οἱ Ἕλληνες διεξεδίκουν ἐπιρροήν, εἰς τὴν δὴλῶσιν δὲ τελείας οὐδετερότητος ὡς πρὸς τὰ ἀμέσως τῶν διαμικῶν συμφερόντων ἀπτόμενα σημεῖα τῶν γαλλικῶν ὅρων, ἐσπευσαν εἰς ταχεῖαν ὑποχώρησιν, δηλώσαντες τῇ Γαλλίᾳ ὅτι δέχονται ἀνεπιφυλάκτως πάντας τοὺς ὅρους τοῦ τελεσίγραφου. Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις μετὰ σοβαρὴν διάσκεψιν — διότι ὑπῆρξαν και οἱ ἀξιώσαντες ὅπως μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ βραδεία αὐτῇ τῶν ἐν Βαγκὼν ὑποχωρήσεις, ἀλλ' ἐξακολουθήσῃ ἡ κρήσις τῶν πολεμικῶν μέσων πρὸς ἀσφαλέστερον σφαιρονισμὸν τοῦ πολέμου — ἀπεδέξατο τὴν ὑποταγὴν ταύτην και διέγραψεν ὡς αὐστηρότατα τὸν τρόπον της ἐφαρμογῆς τῶν ὅρων τοῦ τελεσίγραφου, ἀγαιτούσα πρὸς τοῖς ἄλλοις τὴν ἀμέσων ἐκκένωσιν τῶν διεκδικουμένων χωρῶν και ἀσφαλῆ ἐγγύεια περὶ της ἀκεραίας και ἐγκαίρου ἐκπληρώσεως πάντων τῶν ἄλλων ὅρων. Ὡς εἰκόσ, οἱ ὑπὸ τῶν προστατῶν αὐτῶν ἐγκαταλειφθέντες ἐσπευσαν και τοὺς συμπληρωματικούς τοῦ-

τους ὅρους ν' ἀποδεχθῶσιν· οὕτω δὲ ὁ γαλλικὸς τύπος ἐπαινεῖ μὲν εὐλόγως τὴν σύνεσιν και δραστηριότητα, μεθ' ἧς ἐν τῷ ζητήματι τοῦτω ἐπολιτεύθη ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς κ. Δεδέλ, εὐλόγως δὲ σκώπτει τὴν θρασυδειλίαν της ἀγγλικῆς πολιτικῆς. — Καὶ ὄντως ἐκ της τοιαύτης τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ζητήματος τροπῆς ἀπαξ ἐστὶ ἀπεδείχθη ὅτι οἱ μεγάλα κομπορημονοῦντες και εὐχερῶς τὰς ἀπειλὰς ἐξακοντίζοντες κατὰ τῶν μικρῶν και ἀσθενῶν δὲν εἶναι πάντοτε και οἱ τὰ μεγάλα και τολμηρὰ πράττοντες, ὅταν πρὸς ἰσοπάλους ἀναγκάζωνται ν' ἀντιμετρηθῶσιν, ὅτι δὲ ἡ ἀλήθεια αὕτη ἰσχύει και περὶ της θαλασσοκρατείας Ἀγγλίας, ἥτις, φαίνεται, κατ' ἀκολουθίαν τῶν δηλώσεων ἰδίων διαπρεπῶν και ἀρροδίων τέκνων και ἀλλεπαλλήλων κατ' αὐτὰς ἀτυχημάτων και αὐτὴ ἤρξατο ἥδη διασκεπτομένη, εἰ προπόντως ἐξακολουθεῖ φέρουσα τὸ της θαλασσοκρατείας ὄνομα. Πράγματι δὲ ἐπιτρέπεται ἡμῖν ν' ἀμφιδόξωμεν, εἰ τὸ Ἑνωμένον βασίλειον, ἐν τῇ βρετανικῇ ἀλαζονείᾳ αὐτοῦ μὴ θελήσῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετασίαν ἀνεφάνησαν οἱ σοβαρῶς βουλευθέντες ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπ' αὐτοῦ τὸ μονοπώλιον της ναυτικῆς παντοδυναμίας, μὴδὲ νὰ παρακολουθήσῃ τὰς νεωτέρας προόδους της κατὰ θάλασσαν πολεμικῆς, ἀποκοιμηθὲν δὲ ὑπὸ τὴν ναρκωτικὴν σκιάν τῶν παλαιῶν δαφνῶν αὐτοῦ και ἐπιτρέψῃ τοῖς ἀντιπάλοις αὐτοῦ ἔθνεσι νὰ υπερβάλλωνται αὐτὸ ἐν τῇ ναυτικῇ συγκροτήσῃ, θὰ ἡδυνάτο νὰ κατέλθῃ, οὐχὶ νικηφόρος, ἀλλ' εὐσχήμως τοῦλάχιστον εἰς ἀγῶνα ναυτικόν. Οὕτως ἐπαρκῶς ἐξηγεῖται ἡ πρὸ της συντόνου και εὐσταθεῖς ἐνεργείας της Γαλλίας ὑποχώρησις της Ἀγγλίας και ἡ μετ' αὐτὴν συνυποχώρησις τῶν πελατῶν αὐτῆς Σιαμαίων. — Ἀλλὰ τὸ ἐντεῦθεν, ἐκ της ἀποκαλύψεως διηλαθῇ ταύτης της βρετανικῆς ἀδυναμίας ἀπέναντι της γαλλικῆς ἀκμῆς, προκύπτουν σχετικὸν πρὸς τὴν διεθνῇ πολιτικὴν συμπέρασμα εἶνε μείζονος σπουδῆς ἄξιον. Ὁ γαλλορωσικὸς σύνδεσμος, και ἥδη ἱκανῶς τὴν ὑπεροχὴν της δυνάμεως αὐτοῦ αἰσθανόμενος ἐκ τοῦ καταλαβόντος τοὺς ἐν Βερολίῳ φόβου, ἐκδηλούμενος μὲν ὑπὸ της κατεχούσης αὐτοῦ ἀκατασχέτου μανίας τῶν ἐξοπλισμῶν, και ὅπως δὲ και ἀπροκαλύπτως ὁμολογουμένου ὑπ' αὐτῶν, μᾶλλον δὲ θαρρήσας ἐκ της ἀπὸ τινος ἐν ταῖς σχεσεῖς τῶν τριπλῶν συμμαχίαν συγκροτουμένων δυνάμεων διαφαινομένης χαλαρώσεως, ὡς πρὸς τὴν Ἰταλίαν μὲν εὐχερῶς δικαιολογουμένης ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶν περιστάσεων της χώρας, ἥν πάντοτε φεβερὸν ἀπειλεῖ τὸ φάσμα της χρεωκοπίας, ὡς πρὸς τὴν Αὐστροουγγαρίαν δὲ ἐξηγουμένης διὰ τῶν τελευταίων δηλώσεων τοῦ κόμματος Καζνόκν, θεραπεύσαντος μὲν ὡς ἡδυνάτο τὴν ρωσικὴν φιλίαν και ἐπενεγκόντος ἀξίαν πολλοῦ λόγου ἐμπορικὴν προσέγγισιν, ἀντιπολιτευτικῶς δὲ μᾶλλον πρὸς τὸ στρατιωτικὸν νομοσχέδιον τοῦ κόμματος Καπρίνι ἀποθνήσκοντος, ἀσφαλέστερον ἐστὶ κρατύνεται ἐν τῇ πεποιθῇ αὐτοῦ ταύτῃ βλέπων και τὴν βρετανικὴν δύναμιν, ἥν ὁ μαρκήσιος Σαλίσβουρις και ἡ γερμανικὴ πολιτικὴ οὕτως ἐγγὺς τῇ Τριπλῇ παρέστησαν, μὴ εἰς κομίζουσαν τῇ συμμαχίᾳ, εἰ ποτε πράγματι ὁ ἄρτι εἰς Ἀγγλίαν μεταβάς αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος

κατάρθου νὰ προαγάγῃ μέχρι τούτου τὰς ἀγγλογερμανικὰς σχέσεις, μέγα ἐπικούρημα. Τὸ πρᾶγμα τοῦτο, μεγίστην συνεπαγόμενον πρόοδον και πληρεστάτην ἐπιτυχίαν τοῦ ἐν Κρονστάδῃ ἐγκαινισθέντος ἔργου, ὅπερ κατὰ τὰς νεωτέρας ἐκ Πετρούπολεως εἰδησεις ἐπαναλαμβάνεται προσεχῶς κατὰ τὸν αὐτὸν πανηγυρικὸν τρόπον διὰ της εἰς Τουλῶνα μεταβάσεως της ρωσικῆς μοίρας της Μεδογείου, μεταβάσεως ἀναβληθείσης μὲν μέχρι τοῦδε ἕνεκα τεχνικῶν λόγων, ἴδως δὲ και διὰ τὸν ἐν Γαλλίᾳ ἐσωτερικὸν σάλλον, τὸν ἐπὶ τινὰ χρόνον ταραξάντα τὴν Δημοκρατίαν κατ' ἀκολουθίαν τοῦ παναμαίου σκανδάλου, γινομένης δὲ νῦν πιθανῶς ὡς τις ἀπάντησις πρὸς τὰς ἐνεργείας τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου πρὸς ἀγγλογερμανικὴν προσέγγισιν, ἀναγκαιοτέρα τῇ Γερμανίᾳ γενομένην μετὰ τὴν ἐκρηξιν τοῦ ἐμπορικοῦ ρωσογερμανικοῦ πολέμου, ἀλλοιοῖ ἐστὶ μᾶλλον τὴν ἐν τῇ διεθνῇ πολιτικῇ μεγάλῃν τάως ἐπιρροὴν της Γερμανίας ὡς ἡγέτιδος ἰσχυρᾶς συμμαχίας, ἐλπιζούσης ἐν ἀνάγκῃ και μείζονα ἐστὶ ἐνίσχυσιν διὰ της προσχωρήσεως εἰς αὐτὴν και της νομιζομένης ἔως ἄρτι θαλασσοκρατείας Ἀλβιδῶνος, ὁριστικῶς δὲ τὸ κέντρον της πολιτικῆς ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τε γῆν και κατὰ θάλασσαν βαρύνειτος μεταθέτει παρὰ τῷ γαλλορωσικῷ συνδέσμῳ. — Ποῖα πραγματικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ της περαιτέρω ἐξελιξεως της διεθνούς καταστάσεως της Εὐρώπης δύναται νὰ ἔχῃ ἡ μετάθεσις αὐτῆς δειχθῇσεται, ὅταν ἡ Ρωσία συμπληρώσῃ τὴν ὑπ' αὐτῆς νῦν διεξαγομένην γενικὴν στρατιωτικὴν ἀνοργάνωσιν και ὅταν ἐν Γαλλίᾳ ἰδρυθῇ παγία τις πολιτικὴ κατάστασις κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐπιχειρῶν ἐκλογῶν, αἵτινες ἐλπίζεται ὅτι θὰ παράσχωσιν αὐτῇ κυβερνήσιν, ἐπὶ ὁμογενοῦς κοινοβουλευτικῆς δυνάμεως ἐρειδομένην και δυναμένην νὰ ἐνεργῇ μετὰ τοῦ προσήκοντος κύρους, ὅπερ τὸ παρὸν ὑπουργεῖον δὲν ἡδυνήθη ἐν γένει ν' ἀσκήσῃ ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων της χώρας. — Ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπὶ πλεον γεγονός, πολλὴν δυνάμενον ν' ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ της περαιτέρω ἐξελιξεως της πολιτικῆς ἱστορίας τοῦ ἰσπανικοῦ τούτου κράτους. Ὁ διάσημος της ἰσπανικῆς Βουλῆς ῥήτωρ, ὁ περικλεῆς της δημοκρατικῆς μερίδος ἡγέτης Καστελάρ ἀπεχώρησεν ὁριστικῶς τοῦ πολιτικοῦ βίου, ὁρίσας μὲν τὸν διάδοχον αὐτοῦ ἐν τῇ ἡγεσίᾳ τοῦ κόμματος, κηρύξας δὲ ὅτι οὐδὲν οὐδεμιὰς ἐφεξῆς ἐφημερίδος πολιτικὸν ἄρθρον δύναται νὰ θεωρῇται ὡς ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέον. Ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπερ εἶναι σπουδῆς ἄξιον ἐν τῷ πολιτικῷ τοῦτω γεγονότι, εἶναι ἰδίᾳ ἡ αἰτία της ἀποχωρήσεως ταύτης, μὴ ὑπαγορευομένης ὑπὸ λόγων ὑγείας, τοῦ ἐξόχου τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν θιασώτου μόλις τὸ ἐξηκοστὸν ἔτος της ηλικίας ὑπερβάντος· ἡ αἰτία αὕτη εἶνε ἡ συναισθησις, ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ της μοναρχίας ἐξασφάλισιν τῇ χώρᾳ κανονικοῦ βίου και οὐσιωδῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, ἐδραζομένων ἐπὶ της καθολικῆς ψήφοφορίας, ἐκλείπει πᾶς λόγος ἐξακολουθήσεως τοῦ κατὰ της δυναστείας πολέμου. Ὁ κ. Καστελάρ μετὰ τερσαρακονταετῇ κρατερὸν ἀγῶνα ὑπὲρ της πολιτικῆς προόδου της πατρίδος αὐτοῦ οὐ μόνον δὲν εἶδε πραγματοποιημένον τὸ ἰδεώδες τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ βίου, ἀλλὰ τούναντιον αὐτὸς μὲν ἐπλήσθη ἀπογοητεύσεων, ἡ χώρα δὲ

ὑπὸ τὸ μοναρχικὸν σκῆπτρον ἀπέλαυσε πάσης της δυνατῆς εὐθυμερίας και εὐεχῆς ὁριστικῶς εἰς τὴν ὁδὸν της ἀσφαλούς πολιτειακῆς αὐτῆς ἀναπτύξεως. Ἀνὴρ εὐσυνειδήτος, δὲν ἐφρόνυνε πρέπον νὰ ἐξακολουθῇ πολεμῶν μὲν σύστημα ἐπωφελεῖς γενόμενον τῇ χώρᾳ, ὑπερμαχῶν δὲ ἀρχῶν, ὧν ἡ πραγματώσις εἰς ἀπωτέραν ὁμηγεραί ἐποχὴν ἀναδύλλεται· ἀλλὰ και μὴ θέλων ἐν τῷ γήρατι ἥδη νὰ γέννηται ἐξωμότης τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν τοῦ ὅλου βίου αὐτοῦ διὰ μεταστάσεως εἰς τὸ μοναρχικὸν κόμμα, προὔτιμυνε ν' ἀποχωρήσῃ ὅλως τοῦ πολιτικοῦ βίου και νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰς προσφιλεῖς αὐτῷ φιλολογικὰς και καλλιτεχνικὰς ἐνασχολήσεις. Τὸ λαμπρὸν τοῦτο εὐσυνειδησίας παράδειγμα πόσον φρονίμως θὰ ἐπραστόν ἂν ἐμμοῦντο και οἱ ἐν ἀντιθέτῳ θέσει ἐν Γαλλίᾳ εὐρισκόμενοι εὐάριθμοι μοναρχικοὶ, πειθόμενοι ἐπὶ τέλους ὅτι ἀνεμὸν θηρῶσιν ἐξακολουθοῦντες τὸν κατὰ της δημοκρατίας ἀγῶνα, ἀφοῦ και αὐτοὶ οὗτοι ὁμολογοῦσι τὰς ὑπὸ τὸ πολίτευμα τοῦτο γενομένας καταπληκτικὰς προόδους της πατρίδος αὐτῶν.

E. M. M.

ΦΥΡΑΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Σπουδαιότατον ἐπιστημονικὸν συγγραμμάτων γενήσεται προσεχῶς ἡ δημοσίευσις ἐν Ἀθήναις, εὐρισκόμενον παντὶν ὑπὸ τῇ πιεστήριᾳ. Ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας ἐν τῷ ἐθνικῷ τῆς Ἑλλάδος πανεπιστημίου κ. Κ. Μητσόπουλος ἐκδίδει δύο μεγάλα ἔργα, Ὁρυκτολογίαν και Γεωλογίαν. Ἀνολογίζμενοι τὰς σοφὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας τοῦ ἄλλοτε ἐκδότου σπουδαιότατου μὲν και ὠφελιμοτάτου ἀλλ' ἀτυχῶς ἐλλείψει ἐλαίου σθεσθέντος περιοδικοῦ συγγραμματος Προμηθεῖως χαίρουμεν ὅτι ἡ πτωχὴ ἀληθῶς ἐν συγγραμμάσι ἐπιστημονικῶς φιλολογίας ἀναγράφει ἐν τοῖς δέλτοις αὐτοῖς ἐπιφανέσι γραμμασί τὰ ἔργα ταῦτα, ἅπερ θὰ τύχῃσι πεπαισθημέν τῆς δεούσης προσσχῆς και ὑποστηρίξεως.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 25 ἰουλίου.

Ἡ ἔδδομάς αὕτη, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ δεκαετημέρος ἐκκαθάρισις ἐν τῷ ἐνταῦθα χρηματιστηρίῳ, ὑπῆρξεν ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν σταθερότητα τῶν τιμῶν τῶν ὀθωμανικῶν χρεωγράφων, ὡς και τῶν μετοχῶν της αὐτοκρατορικῆς Τραπεζῆς και τοῦ Μονοπωλείου, καίτοι τὰ γενόμενα reports ἦσαν σχετικῶς ἀκριβὰ, τοῦ μὲν Γενικοῦ χρέους γρ. 51.75, τοῦ δὲ Μονοπωλείου γρ. 37 1/4 και τῶν ὁμολογιῶν τῶν Σιδηροδρόμων 0,22 1/2. Πρὸ πάντων ὅμως ἀξία σημειώσεως εἶναι ἡ ὑπερτίμησις τοῦ Ὀσμανιέ, τὸ ὁποῖον χθὲς ἐτιμᾶτο 87 1/8 και τοῦ ὁμοίου οἱ τίτλοι κατέστησαν σπάνιοι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀγορᾷ, ἐξ οὗ και κατὰ τὴν ἐκκαθάρσιν ἐπληρώθη γρ. 2 1/2 déport, ἥτοι πρὸς τὴν ἐπὶ μὴ παραδόσει τίτλων. Ἡ σταθερὰ ὑποστήριξις τῶν ὀθωμανικῶν χρεωγράφων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων, τὸ ὁποῖον ἤρξατο ἀναλαμβάνον τὴν πρῶτην αὐτοῦ ζωηρότητα, γενομένων ἐκβολῶν τινῶν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐπὶ τῶν πράξεων τοῦ χρηματιστηρίου φόρου. Κατὰ τὴν ἔδδομάδα ταύτην ἐγένετο και ἡ κλήρωσις τῶν ὁμολογιῶν τῶν σιδηροδρόμων Ρωμυλίας, ἀλλ' ἡ

τύχη δὲν πυνόνησε τὴν φερόν ταύτην τὴν ἡμετέραν ἀγοράν, διότι ἐκ τῶν 46190 ὁμολογιῶν, ὅσαι ἀγορασθεῖσαι εἰς λ)σμὸν τοῦ χρεωλυσίου, ὑπάρχουσιν ἤδη εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Δημοσίου χρεούς. ἐκληρώθησαν 8 μὲν χρεωλυτικῶς, μία δὲ μετὰ βραβεῖου 1000 φρ. Ἐνφ' ἐκ τῶν αὐτῶν ὁμολογιῶν ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς 1ης μαρτίου, ἥτοι κατὰ τὰς δύο προηγουμένας κληρώσεις, 29 μὲν ὁμολογιαὶ χρεωλυτικῶς, 2 δὲ μετὰ βραβεῖου ἐκ 2,000 φρ. Ἐπίσης ἐκ τῶν 26,000 προμεσῶν, ὅσαι ἐπωλήθησαν παρὰ διαφόρων κατὰ τὴν παροῦσαν κλήρωσιν, ἐκληρώθησαν 7 — 8 καὶ αὗται χρεωλυτικῶς. Καὶ κατὰ τοῦτο λοιπὸν ἐξεδήλωσε τὴν καθ' ἡμῶν δυσμένειαν αὐτῆς ἡ τύχη, πολλὰς ἐλπίδας ματαιώσασα καὶ πολλὰ διαλύσασα ἐρηγορότων ὄνειρα.

Ἡ ἐπανάληψις τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ χρηματιστηρίῳ τῶν Παρισίων κατὰ τὴν νεκρὰν ταύτην λεγομένην ἐποχὴν καὶ μετὰ τὴν προλαβοῦσαν πολὺμηνον στασιμότητα δύναται νὰ θεωρηθῇ αἰσιος οἰωνὸς διὰ τὸ μέλλον καὶ νὰ ἀναγεννήσῃ τὰς ἐλπίδας τῶν χρηματιστῶν, πρὸ πάντων δὲ τῶν ἡμετέρων, οἱ ὅποιοι τὴν τέως στασιμότητα ἐθεώρησαν διαρκὴ μαρτυρίαν καὶ τοῦτ' αὐτὸ καταστροφὴν τοῦ ἡμετέρου χρηματιστηρίου, φοβερῶς ἐξασθενήσαντος ἐκ τῶν ἐπανειλημμένων ζημιῶν. Τοῦτο ἡδύνατο νὰ εἶναι ἀληθές, ἂν ἡ κίνησις τοῦ χρηματιστηρίου ἐξήρτητο παρ' ἡμῶν. Εὐτυχῶς ὅμως καὶ τώρα, ὡς καὶ πάντοτε, ἡ χρηματιστικὴ κίνησις δίδεται ἐκ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν χρηματιστηρίων, καὶ μάλιστα τοῦ τῶν Παρισίων, τὸ ὁποῖον σήμερον εἶναι τὸ βαρόμετρον τῆς κινήσεως τῶν τουρικικῶν χρεωγραφῶν καὶ ἀξιών. Ὅπως δὲ κατανόησιν ἡ ἰσχὺς καὶ ὁ πλοῦτος τοῦ γαλλικοῦ χρηματιστηρίου, παραθέτομεν στατιστικὰς τινὰς πληροφορίας, ἃς παραλαμβάνομεν ἐκ τινος ὑπομνήματος τοῦ κ. Neymarek. Κατὰ τὴν στατιστικὴν ταύτην ὑπάρχουσιν ἐν Γαλλίᾳ 80 δισεκατομμύρια γαλλικαὶ καὶ ξέναί ἀξίαι, ἀποφέρουσαι ἐτησίως 4 δισεκατομμύρια φρ., αὐξάνοντα τεραστίως τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, διότι, ὡς λέγει ὁ Levasseur, «ὅσον περισσότερα τὰ κεφάλαια, τόσον περισσότερα ἡ ἐργασία». Γνωστὸν δὲ ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ὁ πλοῦτος δὲν συγκεντροῦται εἰς ὀλίγας χεῖρας, ἀλλ' εἶναι καὶ οὗτος δημοκρατικὸς, ὅσον καὶ τὸ πολίτευμα τοῦ μεγάλου καὶ εὐδαίμονος ἐκείνου κράτους. Κατὰ τὴν αὐτὴν στατιστικὴν ἐν τῇ χρηματιστηρίῳ τῶν Παρισίων γίνονται κατ' ἔτος 100 — 120 δισεκατομμύρια πράξεων, τέσσαρες δὲ χιλιάδες ἀνθρώπων ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν διαπραγματεύσιν χρεωγραφῶν καὶ ἄλλων ἀξιών ἐν τῇ χρηματιστηρίῳ. Τοσαῦτα λοιπὸν κεφάλαια εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνωσι διαρκῶς ἀργὰ, καὶ τοσαύτη χρηματιστικὴ δύναμις εἶναι ἀδύνατον νὰ σταθῇ.

Ἡ παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς γενομένη ἰψώσις τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως ἀπὸ 2 1/2 εἰς 3 0/0 ἀποδεικνύει ὅτι οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ἤρξαντο λαμβάνοντες προφυλακτικὰ μέτρα πρὸς διατήρησιν τοῦ χρυσοῦ ἐν ἡ περιπτώσει, καταργουμένου ἐν Ἀμερικῇ τοῦ νόμου τοῦ Σέρμαν, οὗ μόνον παύσῃ ἡ ἐκείθεν ἀποστολὴ τοῦ χρυσοῦ, ἀλλὰ καὶ ζητηθῇ τοιοῦτος ἐξ Εὐρώπης πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν, ὅσα ὑπέστη μέχρι τοῦδε τὸ δημόσιον ταμεῖον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ὁ μεταξὺ Ρωσίας καὶ Γερμανίας τελωνειακὸς πόλεμος ἐξακολουθεῖ ζωηρῶς ἀπασχολῶν πάντα τὸν εὐρωπαϊκὸν τύπον, θεωρεῖται δὲ καὶ τοῦτο ὡς ἐν τῶν ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ οἰκονομικῇ ὀρίζοντι μελάνων σημείων, καὶ ὡς συντελοῦν εἰς τὸν μαρτυρὸν τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Βερολίνου τοσοῦτον μᾶλλον, ὅσην ἡ Ρωσία ἐξακολουθεῖ ἀποσύρουσα τὰ ἐν ταῖς γερμανικαῖς Τραπεζαῖς κατατεθειμένα κεφάλαια αὐτῆς. Ἐλπίζεται ὅμως ὅτι ὁ τελωνειακὸς οὗτος πόλεμος δὲν θὰ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' ὅτι θὰ καταληξῇ εἰς τὴν ταχεῖαν συνομολογήσιν ἐμπορικῆς συνθήκης, ὡς ἀπαιτοῦσι τὰ ἀμοιβαῖα συμφέροντα τῶν δύο μεγάλων καὶ γειτόνων ἐθνῶν. Τὰ συμφέροντα ταῦτα ἀποδεικνύονται ἐκ τῶν ἀριθμῶν, οὓς δημοσιεύουσιν αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες. Κατὰ τὰς μέχρι τοῦ 1891 στατιστικὰς αἱ μὲν ἐκ Γερμανίας εἰς Ρωσίαν ἐξαγωγαὶ ἀνῆρχοντο εἰς 414,074,000 ρούβλια, αἱ δὲ ἐκ Ρωσίας εἰς Γερμανίαν εἰς 191,527,000. Κατὰ τὰς στατιστικὰς ταύτας ἡ Γερμανία εἰσάγει ἐκ Ρωσίας πολλὰ πλεονα τῶν ὅσα ἐξάγει. Σημειωτέον ὅμως ὅτι τὰ μὲν ἐκ Γερμανίας εἰς Ρωσίαν εἰσαγόμενα εἶδη κατὰ τὸ πλεῖστον βιομηχανικὰ προϊόντα, ἐνφ' τὰ ἐκ Ρωσίας εἰς Γερμανίαν εἰσὶν ἀποκλειστικῶς σχεδὸν γεωργικὰ ἐμπορεύματα ἢ ζῆμια τῆς Γερμανίας ἔσται μεγαλύτερα, καθόσον μάλιστα διὰ τοῦ εἰς Γαλλίαν παραχωρηθέντος κατωτέρου ὅρου τοῦ δασμολογίου τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς Γαλλίας θὰ προτιμῶνται τῶν τῆς Γερμανίας.]

Περὶ τῶν ἐλληνικῶν χρεωγραφῶν οὐδὲν ἄλλο ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν, εἰ μὴ ὅτι μετὰ τὰς γενομένας ἀναγκαστικὰς πωλήσεις κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκκαθάρισιν τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Λονδίνου ἐπλήθην ὁμαλὴ τις κατάστασις, καὶ τις βελτίωσις τῶν τιμῶν πρὸ πάντων εἰς τὰς μετοχὰς τοῦ μονοπωλίου, αἱ ὁποῖαι ἤρξαντο αὐθις ὑπερτιμώμεναι τῶν δανείων τοῦ 1881 καὶ 1884. Οὕτω ταῦτα μὲν σημειοῦνται σήμερον 37 τὸ πρῶτον καὶ 351/2 τὸ δεύτερον, ἐνφ' τὸ μονοπώλιον σημειοῦται 41, τὸ δὲ τρίτον 29. Καθ' ἃ γράφουσιν ἐκ Λονδίνου, ἡ εἰδησις περὶ ταχείας συγκλήσεως τῆς ἐλληνικῆς Βουλῆς εἶχε συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν τιμῶν, νέαν δὲ ψυχρότητα προκαλεῖ ἡ εἰς τὸν ὀκτάβριον ἢ νοέμβριον ἀναβολή.

N. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ

Ἡ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ἥτις ἡ εὐχερὴς ἐκμάθησις τῆς πλούσιας Ὀθωμανικῆς γλώσσης, χάριν τῶν ἐφημερίων τῆς ἀναγκαιοτάτης αὐτῆς σπουδῆς ἡμετέρων, ὡς γλώσσης τοῦ κράτους ἐπισήμου, ἐκδίδεται τὸ πρῶτον μεθ' ὁδοῦ, ὑπὸ Παύλου Μελετοπούλου Τεχν. Α'. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1893, 8ον σελ. β' + 118. Τιμ. γρ. ἀργ. 12.

Ὁ ἐπιμέτονος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέτραν Τυπολιθογραφεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ

NORTH BRITISH & MERCANTILE

(Νόρθ Μπρίτις & Μερκαντίλ)

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1809

Κεφάλαιον Α. Στ. 8.000.000

Ἀποθεμ. » 10.695.969

Ἐτησίαν πρόσοδος

τῷ 1891 Α. Στ. 4.056.900

Διὰ πλεοναὺς πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὸν ἐν Κων(πόλει) πρᾶκτορα κ. ΚΑΡΝΙΚ ΣΕΡΟΠΙΑΝ ἐν Χανίῳ Μεχμέτ Ἀλή Πασσᾶ, ἀριθ. 21 καὶ 22, ἐν Γαλατῇ.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ

COMPAGNIES D'ASSURANCES
κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ
ἐπὶ τῆς ζωῆς.Αἱ ἐταιρίαι αὗται ἀσφαλίζουν ὁμοῦ
καὶ τῆς πυρκαϊᾶς κτίρια, ἐπιπλα, ἐμ
πορεύματα κτλ. εἰς μετριοτάτας τιμὰς.Ταχεῖα καὶ ἐλευθέριος
πληρωμὴ τῶν ζημιῶν.Ἐπείκεινα τῶν 20 ἐκατομμυρ. μισθῶν
στερείνων ἐπληρώθησαν ἐπὶ τῶν δυο
τοῦ ὧν ἑταιριῶν διὰ ζῆμίας καὶ
τῶν πυρκαϊῶν μέχρι τῆς 1ης τοῦ 1890.

Northern Assurance

(Νόρθερν Ἀσσυράνς)

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1836

Κεφάλαιον Α. Στ. 3.000.000

Ἀποθεμ. » 3.650.872

Ἐτησίαν πρόσοδος

τῷ 1891 Α. Στ. 1.076.800

THE MARITIME

Insurance Company Limited

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1864.

Κεφάλαιον Α. Στ. 500.000

Ἀποθεμ. » 102.345

Ἡ ἑταιρία αὕτη ἀσφα
λίζει κατὰ τῶν ἐκ μεταφορᾶς
κινδύνων ἐπερρύματα χρημα
τοδύματα καὶ ναύλους δι' ἀτμο
πλοίων ἢ ἱστιοφόρων εἰς τι
μὰς μετριοτάτας.

ΚΑΡΝΙΚ ΣΕΡΟΠΙΑΝ

1

4

2

5

3

6

Τραπεζίται τῆς ἑταιρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει: Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα.

Αἱ πᾶσαι ἀπευθυντέον τῷ κ. Σίμωνι Καϊσέρλιαν, εἰδικῇ διευθυντῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Γαλατῇ, ὁδὸς Μαχμουδιέ, ἀριθ. 2, Χανίων ἑτα
μὴν ἔναντι τῆς Τραπεζῆς Καμυλίδου.

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ

τῷ 1828 καὶ 1892.

Λ'ΟΥΝΙΟΝ (L'UNION)

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΙΑΣ ΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ

τῷ 1828 καὶ 1892.

ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΡῷ ΑΥΤΗΣ, ΟΔΟΣ DE LA BANQUE, ΑΡ. 15

Κλάδος Πυρκαϊᾶς

Κεφάλαιον Φράγκα 10,000,000

Ἀποθεματικὸν » 6,700,000

Ἀσφάλεια » 63,770,000

Ἐσόδα τοῦ ἔτους 1890 » 1,000,000

Ζημίαι πληρωθεῖσαι » 160,570,000

Κλάδος Ζωῆς

Κεφάλαιον Φράγκα 10,000,000

Ἀποθεματικὸν » 93,800,000

Ζημίαι πληρωθεῖσαι » 59,000,900

Ἀσφάλεια » 243,580,000

PHENIX FIRE OFFICE

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΤΩ 1782.

Ἀσφάλιστρα ἐτήσια Λ. Στ. 1,000,000

Ἀσφάλιστρα πληρωθέντα μέχρι τῆς 31 Ἰοβρίου 1887

Λ. Στ. 16,000,000

Ὁ ΦΟΙΝΙΞ ἀριθμεῖ μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἰδιοκτητῶν τοὺς πλουσιωτέρους κεφαλαιούχους καὶ τοὺς εὐφημότερον γνωστοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς ἐκ τούτου δὲ παρέχει τοῖς πελάταις αὐτοῦ τὴν ἐντελεστέραν ἀσφάλειαν.

Ἀσφάλειαι κατὰ πυρκαϊᾶς ἐπὶ παντοειδῶν ἀκινήτων, ἐπιπλῶν καὶ ἐμπορευμάτων ἐνεργούμεναι διὰ τῶν ὑποφαινομένων, οἵτινες ἔχουσι πληρεξουσιότητα ὥπως διακανονίζωσιν ἐπὶ τόπου μετὰ ταχύτητος καὶ ἐλευθεριότητος τὰς ἀπωλείας καὶ ζημίας.

H. SW. N & Co

Μόνοι Προάκτορες διὰ τὴν Κων/πολιν καὶ τὰ Προάστεια. Ἀριθ. 12, Σανδαιτζή χάν, Γαλατῆ, ἄνωθεν τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

ΜΥΡΕΨΕΙΟΝ ΔΙΑΡΗΑΝΕ

G. MAZUYER & Cie

ΠΑΡΙΣΙΟΙ—32, Avenue de l'Opéra, 32—ΠΑΡΙΣΙΟΙ

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

LA DIAPHANE

ΠΟΥΔΡΑ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΥΔΡ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΡΩΣΙΚΟΝ

ΜΥΡΑ DU REGENT

ΥΔΡ ΑΛΑΡΕΑΥΔ'ΕΣΠΑΓΝΕ

ΜΥΡΑ ΣΑΡΡΑΣ ΒΕΡΝΑΡ

ΜΥΡΑ FEDORA

ΓΑΛΑ ΔΙΑΡΗΑΝΕ Α'Λ'ΙΡΙΣ

Σάπωνες. Ἐκχυλίσματα, Ὑδατα κομμώσεως κτλ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙΣ ΜΤΡΟΠΩΛΕΙΟΙΣ

Διὰ παραγγελίας ἀπευθυντέον εἰς Ἀλεξιάδην Χάν, ἀριθ. 17

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION

ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 4,000,000 Λ.ΣΤ.

ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1520

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΑΙ ΑΝΩ ΤΩΝ 35,000,000 Λ.ΣΤ.

Ασφαλίζει κατὰ τῶν κινδύνων τῆς πυρκαϊᾶς, Ἐπιπλοεμπορεύματα, Κτήματα λίθινά τε καὶ ξύλινα εἰς ὁροὺς ἐπωφελεῖς καὶ ἀσφαλεστάτους δυνάμει. — Ἀποζημιώσεις ἄνευ ἐκπτώσεων.

Διεύθυνσις:

WHITTAL-MAN

Ὁδὸς Μειδαντζή (Βασιλικοῦ)

Ἐν τῇ Πόλει.

Πράκτωρ

J. W. WHITTAL & Co